

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

VOL. LII

Kovas — March 3, 1967

Nr. 26

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Urugvajaus prezidentas Alejandro Zorrilla de San Martin sveikinasi su VLIKo pirmininku dr. J.K. Valiūnu. Dešinėje stovi Lietuvos atstovas Urugvajuje A. Grišonas, dr. J. K. Valiūną atlydėjęs į prezidentūrą.

VLIK Pirmininkas P. Amerikoje

Vliko pirm. Dr. J. Kęstutis Valiūnas, prieš išvykdamas iš Rio de Janeiro suteiktame pasikalbėjime pasidalino mintimis apie jo kelionę į Lotynų Ameriką, kuri užsitęsė apie mėnesį laiko.

Dr. J.K. Valiūnas išvyko iš New Yorko sausio 22 d. ir sekančios dienos rytą pasiekė Columbijos sostinę Bogotą, kurioje susitiko su vietiniais lietuviais iš Medelino bei su Lietuvos konsulu Siručiu. Kaip man K. Valiūnas pareiškė, jam nepavyko daug pasiekti: nei su įtakingais Colum-

J. ŠATORIUS, Brazilija

bijos pareigūnais susitikti, nes kaip tik šiuo metu to krašto vyriausybė vedanti prekybos derybas su Lietuvos okupantu, t. y. su Sov. S-ga. Vlikop-kui priminta, kad esą geriau per daug garsiai nekalbėti, jeigu nenorima pakenkti esamam Lietuvos diplomatiškam statusui Columbijoje. Žinia, to patarimo ir buvę pabota.

Po keleto dienų Vliko pirm. nuskrido į Ekvadoro sostinę Guayaguil, kur turėjo keletą pasikalbėjimų su to krašto užsienių politikos vadovais, kurie pažadėjo jam bet kokią reikalingą politišką paramą Lietuvos išlaisvinimo kovoje. Ypačingai Lietuvos reikalais siejolosi Ismael Perez Castro "El Universo" dienraščio leidėjas ir vyr. redaktorius, kuris gyvai domėjosi Lietuvos byla tarptautiniame forume. Jo redaguojamame laikraštyje tilpo platūs straipsniai apie dr. K. Valiūną, suminint pastarojo gyvenimo svarbesnius momentus bei primenant ekvadoriečiams, kad Lietuva yra pavergta bolševizmo, kuris taip pat tiesia savo kruvinus plėšrius nagus į L. Amerikos kontinentą.

Tarp sausio 26 - 31 d. Valiūnas su poniu kiek pailsėjo Peru bei Čilėje, kraštuose, kuriuose nepriklausomos Lietuvos vyriausybė nėra turėjusi jokių diplomatinių santykių. Taigi čia ir nebuvo galima veikti politiškai, nes Lietuvos vardas tuose kraštuose yra labai mažai žinomas. Antra, pasitaikęs savaitgalis bei prieškar-navalinės nuotaukos lotynų kraštuose nustelbia bet kokius politiškus įvykius.

Nuo vasario 1 - 8 d.d. dr. K. Valiūnas labai aktyviai dalyvavo IV-jo PALK darbuose ir posėdžiuose, savo atvykimu pridudamas šiam Fietų Amerikos lietuvių suvažiavimui nepaprastos

reikšmės ir svarbos. Savo visuose pareiškimuose vietos lietuviams jis pabrėžė, kad vesiąs aktyvią kovą už Lietuvos išlaisvinimą ir stengsis, kad tos kovos rezultatai kuo greičiau taptų žinomi ne tik Vliko ir kitų vadovų veiksmų žmoniems, bet kad tos žinios kuo greičiausiai pasiektų ir okupuotos Lietuvos gyventojus. "Bus dedamos visos pastangos, kad mūsų t.y. laisvų lietuvių vedama kova vakarų pasaulyje būtų kuo plačiau žinoma mūsų pavergtoje tėvynėje" -- ne vieną progą, man taip ir kitiems spaudos atstovams bei visuomenės veikėjams Argentinoje bei Brazilijoje, yra pareiškęs dr. K. Valiūnas.

Apie Vliko pirm. lankymąsi Argentinoje, B. Aires labai plačiai rašė tos sostinės įtakingasis dienraštis La Frensa savo vasario 8 d. laidoje. Trečiame puslapyje til-

NAUJAS VIETNAMO KARO PASIFARTINIMAS LEIDŽIA SPĖSTI, KAD WASHINGTONO ADMINISTRACIJA PADARĘ LOGIŠKAS IŠVADAS IŠ TAIKOS PASTANGŲ NEPASISEKIMO. -- KARAS PIETRYČIŲ AZIJOJE VIRSTA TIK VIENU FRONTU GLOBALINIAME NERVŲ KARE.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Praeitą savaitgalį žinių agentūros paskelbė, kad Washingtono administracijos nuomone (tos nuomonės reiškęs smulkiau neidentifikuodamos), įvairios pastangos pasiekti taiką Vietname nuėjo niekais. Tą konstatavimą tuoj pat pasiekė

pranešimai apie naujas amerikiečių "spaudimo" priemones: šiaurinio Vietnamo apšaudymas tolimąja artilerija iš pozicijų pietiniame Vietname, šiaurinio Vietnamo pakraščių bombardavimas iš laivų ir užminavimas kai kurių vandens kelių. Paskutinoji priemonė, kuri galėtų sulaukyti visą laivinkystę ir tuo pačiu tiekimą į šiaurinį Vietnamą, kol kas panaudota labai ribotu mastu, būtent, užminuoti tik keliai, kuriais naudojasi maži pačių vietnamiečių laivai. Visos tos priemonės yra logiškas atsakymas į komunistų nenorą nutraukti savo agresiją. Jei ką galima apgailestauti, tai tik tą, kad imtasi tų priemonių tik dabar ir ribotu mastu.

Karas Vietname visai nekeičia klausimo, kas yra stipresnis: JAV ar šiaurinis Vietnamas, nors ir viso komunistų bloko remiamas? Dėl to nėra jokių abejonių, neišku buvo ir tėra tik tai, ar JAV turės pakankamai stiprius nervus panaudoti savo persvarą.

Iki šiol JAV nesmogė taip, kaip galėtų, dėl to, kad šiaurinio Vietnamo sunaikinimas galėtų privesti prie "konfrontacijos", tiesioginio susidūrimo su Raudonąja Kinija ar Sovietų Sąjunga, o gal net abiem kartu. Be to, kokia prasmė sunaikinti šiaurinį Vietnamą, jei čia pat pašonėje pakenčiama komunistinė Kuba?

Konfrontacijos su Raudonąja Kinija baimė šiuo metu yra gerokai sumažėjusi dėl Kinijoje vykstančios "kultūrinės revoliucijos". Dar mažiau prasmės eiti į karą su JAV dėl Vietnamo būtų Sovietų Sąjungai. Todėl Kosyginas būdamas Londone nudaė, kad noris taikos, tačiau tam nepritariąs Hanoi.

Ką tokiu atveju turėtų daryti Maskva? Nutraukti savo paramą Hanoi ar ją padidinti? Jei ji ką nutrauktų ar sumažintų, iš kiniečių komunistų stovyklos pasi-

girstų šūkiai, kad ji, Maskva, išdavė komunistus. Tai būtų, aišku, nemalonu, tačiau žmonės, kurie tame židuri vienintėlį Maskvos motyvą remti Vietnamo komunistus, užmiršta, kad Pekinas jau seniai taip skelbia ir net kalba apie sovietų revizionistų ir JAV kapitalistų sąjungą! Todėl tas priekaištas Maskvai vargiai yra baisus, tuo labiau, kad ji visados gali atsidūrėti, kad ji nenorinti atominio karo visų "socialistinių" valstybių naudai. Jei taip, kodėl ji tos paramos kol kas dar nenutraukė ir šiaurinius vietnamiečius net dar aprūpino žemės taikiniais pritaikintom raketom, patobulintu "Stalino vargonų" modeliu?

Atsakymas čia prašosi toks, kad Maskva, kaip Hanoi, tikisi laimėti karą ne Vietname, bet pačioje Amerikoje. Anksčiau ar vėliau amerikiečių nervai neišlaikys ir jie sutiks su bet kokia taika, nors ir lygia kapituliacijai. Už tat Maskvos interesus, atrodo, yra išlaikyti Vietnamo karą dabartinėse ribose, t.y. kad jis nevestų prie tiesioginės konfrontacijos su Washingtonu, bet kartu sudaryti daug jam nemalonių.

Čia reikia neužmiršti, kad Kremlius Vietnamo karą yra įjungęs į savo globalinę strategiją, kurios tikslas yra amerikiečius priversti priimti "taiką" sovietų sąlygomis. Kitas frontas yra raketos ar tiksliau: priemonės nuo jų apsiginti.

Pereidami prie to antro nervų karo fronto, turime pirmiausia atsiminti, kad istorijos bėgyje visados būdavo grumtynių tarp atskirų valstybių dėl primumo. Sunku įsivaizduoti, kad ta visai normali būklė greitai pasikeistų. Ir nors apie "šaltąjį karą" dabar ir vengiama kalbėti, niekas negali teigti, kad jo visai nebūtų. Už tat reikia sutikti su tokio londoniško The Economist aiškinimu: "Vienas iš šaltojo karo tikslų yra apsunskinti ūkiniai kitą pusę (savo priešą). Jei palyginti su netaisytomis išlaidom sovietai, įsirengę abejotiną apsigynimo nuo raketų sistemą, galėtų priversti amerikiečius įsitaisyti pas save tokią sistemą, kuri kaštuotų 40 milijonų dolerių, jie pasiektų iš tikro labai stambų šaltojo karo laimėjimą".

"Kol kas amerikiečiai nepasidavė tam blefui, tačiau artėjant rinkimams ir kariams spaudžiant tokią sistemą įsitaisyti ir atitinkamai įtaigojant viešąją opinią... prezidento Johnsono nervai gali neišlaikyti, nors McNamaras nervai ir išlaikytų".

Iš tikro priešraketinės apsaugos reikalavimai šiame krašte pasidarė daug garsesni, ypač, kad sovietai kol kas atmeta prezidento Johnsono pasiūlymą abiem pusėm susilaikyti nuo tokios sistemos įsivedimo, nes ji praktiškai nėra visai patikima, o kaštuoja labai daug. Amerikiečiai, siūlydami tokį susitarimą išėjo iš prielaidos, kad sovietams tokia sistema būtų didesne našta negu amerikiečiams, kurių resursai yra daug didesni ir kuriems 40 milijonų ar daugiau dolerių per kelis metus nėra labai didelė suma.

Toks galvojimas, kaip ir samprotavimai apie tai, kad sovietams nėra reikalingas Vietnamo karas, be abejo turi logikos, tačiau jis visai nesiskaito su The Economist iškelto blefo elementu. Sovietų režimui daug lengviau blefuoti negu bet kokiame demokratiniame, o ypač amerikiečių režimui. Kremlius ta progą naudoja. Galima užmiršti "šaltojo" karo terminą, tačiau visados reikia atsiminti amžinai besitęsiantį nervų karą, nes tarptautinė politika ir toliau lieka panaši į pokerio partiją, kurioje ypač daug vietos skiriama blefui.

LIETUVIAI PAS CONNECTICUT GUBERNATORIŲ

Connecticut valstijos lietuvių delegacija apsilankiusi pas gubernatorių John Dempsey Vasario 16 progą. Nuotraukoje iš kairės: LB Hartfordo apyl. pirm. Antanas Ustijanauskas, LB Waterburio apyl. pirm. Juozas Valkauskas; LB Hartfordo apyg. pirm. dr. Petras Vileišis, pulk. A. H. Shookus, Hartfordo lietuvių parapijos klebonas kun. Juozas Matutis, Connecticut valstijos gubernatorių John Dempsey, teisėjas Frank Monchun, Vyčių garbės narys ir ALT vicepirm. kompozitorius Aleksandras Aleksis, LB Hartfordo apyg. vicepirm. Algimantas Dragunevičius, Jaunimo komiteto pirmininkas Juozas Urbonas, F. Vairo nuotrauka

Pagaliau rado H bombą

(7)

Kovo 15 d. povandeninio laivo "Alvin" valdytojai Valentin Wilson ir Marvin McCamis ištaisė ankštoje kabinoje vos galėdami pajudėti, nes ten buvo pilna įvairiausių instrumentų. Prieš juos buvo didelis gaubtas langas ir televizijos ekranai, kurių pagalba galėjo matyti kas dedasi laivo šonuose ar apačioje.

Fritaisius teleskopinę "ranką" ir prikrovus baterijas, "Alvin" pasiruošė bandymui. Palengva atitolo nuo kranto, lydimas minininko "Rival", plaukdamas ton vieton, kur žvejys Francisco Simo matė nusileidžiant į jūrą parašius.

Povandeninis laivas pasinėrė. Trys šimtai pėdų... šeši šimtai pėdų... devyni šimtai... "Alvin" vis leidosi gilyn. Wilsonas uždegė prožektorius bet prieky nieko negalima buvo matyti. Stai jau 1800 pėdų... 2100 pėdų... Dugnas turėjo būti visai arti ir kaip migloj pamatė iškilimų viršūnes. Wilsonas valdė laivą atsargiai, kad jis nosisim neišmigtytų į dumblą.

Dabar "Alvin" nėrė išilgai stačią pakriaušę, apaugusią jūros augalais, užpakaly savęs palikdamas nuo straičtų sukeltus dumblo verpetus. Apie pusantros valandos "Alvin" nardė priartėdamas ir atitoldamas nuo dugno, bet detektorius neišdavė jokio garso. Kai jau rengėsi kilti į viršų, staiga iš detektoriaus pasigirdo garsas.

-- Klausykis! -- sušuko McCamis.

Detektorius buvo suradęs kaž kokį metalinį daiktą. Pažiūrėję į kompasą ir žemėlapi pamatė, kad "Alvin" yra tik per mylią nuo tos vietos kurią ispanas žvejys nurodė. Dabar atsargiai jie pasuko laivą ta kryptimi atidžiai stebėdami dugną. "Alvin" plaukė virš 18 pėdų pločio tarpeklio, kurio kraštai buvo dengti dumblo, o dugno visai nesimatė. Staiga pakriaušėj vienoj vietoj pamatė ir dumblą ištirgusią bombą.

-- Ar tu matai, ką aš matau? -- paklausė Wilsonas.

-- Taip, tai bomba... -- atsakė McCamis.

Viršų minininkas "Rival" pagavo sutartą signalą, kad bomba surasta. Užaliaruotas admirolas Guest tuoj įsakė talkon pasiųsti kitą povandeninį laivą "Aluminaut". Deja, jis buvo doke ir krovėsi baterijas. Jam buvo duotas įsakymas

mas paskubinti pasikrovimą ir prisijungti prie "Alvino".

Wilsonui ir McCamiui buvo duotas įsakymas bombą nufotografuoti iš visų kampų. Tai buvo nelengvas uždavinys. Jei "Alvin" arti prisiartindavo, tai jo sraigatai sukdavo dumblą ir dingdavo matomumas. Taip apakinti Wilsonas ir McCamis lengvai galėjo bombą paliesti ir pastūmėti į tarpekli, o tada jau sudiev, nes dėl jo siaurumo joks povandeninis laivas ten negalėtų pasinėrti. Buvo dar

Prie Ispanijos pamestos H bombos suradimas Amerikai atsiėjo 90 milijonų dolerių.

ir kitas pavojus, kad sustrenkus galėjo sprogti T.N.T. užtaisai ir to užtektų prazudyti povandeninį laivą. Galėjo atsitikti dar blogiau. Užtaisai galėjo susprogdinti H bombą ir išlaisvinti radioaktyvią medžiagą, užnuodijant visą Viduržemio jūrą.

Keturias valandas Wilson su McCamis atsargiai fotografavo, paskui gavo įsakymą pasilikti šalia bombos, kol atvyks "Aluminaut". "Alvin" jau buvo šešias valandas pasinėręs ir elektros turėjo tik dviem valandom. Tad taupymo sumetimais išjungė motorą ir užgesinę prožektorius, pasilikio budėti šalia bombos. Pagaliau su laukė pamainos. "Aluminaut" atplaukė ir "Alvin" galėjo išnerti į viršų. "Aluminautui" buvo pavesta misija prie bombos prijungti "sonar transponder" -- detek-

torių priimtuvą ir siųstuvą, kuris leistų povandeniniam laivui lengvai susirasti bombą ir nereikėtų šalia jos budėti. Tam darbui prireikė net trijų valandų.

Admirolas Guest su patarėjais kreiseryje tuo metu apžiūrėjo fotografijas ir tarėsi, kaip geriau būtų bombą iškelti. Bomba gulėjo 2295 pėdų gilumoje.

Kol abu povandeniniai laivai pasikeisdami stengėsi prie bombos pritvirtinti kabelį, buvo pasiųsta slapta telegrama į Madridą ir Washingtoną. Buvo stengiamasi išlaikyti didelę paslaptį atradimą, nes netoli tos vietos pasirodė sovietų laivas ir tol, kol bomba neištraukta, buvo geriausia, kad kuo mažiau žmonių apie ją žinotų. Tad buvo pranešta tik prezidentui Johnsonui, generolui Francui ir keliems aukštiesiems amerikiečių karininkams Europoj, tarp kurių ir amerikiečių aviacijos Wiesbadene štabo viršininkui.

Bet už 24 valandų visas pasaulis žinojo, kad bomba surasta. Vienas amerikietis pulkininkas Wiesbadene pasigyrė viename vokiečių civiliu laikiniui, kuris žinią pakartojo amerikiečių žurnalistui Harry Stathos.

-- Ar tai tiesa? -- paklausė Stathos Amerikos ambasados Madrid.

-- No comment!

Tai reikė žinios patvirtinimą. Ir Stathos paskelbė per UFI agentūrą. Žvejys Francisco Simo staiga pasidarė ispanų tautiniu herojumi. Bet bombos iškėlimas nepažengė pirmyn. Povandeniniams laivams nesisekė prie bombos pritaisyti kabelį. Dar blogiau, bomba vis gilyn smigo į dumblą ir artėjo prie tarpeklio pakriaušio. Reikėjo skubiai surasti kitą būdą iškelti į viršų. Bandyti su inkaru užkabinti už parašiuoto ir ją pavilkti į saugesnę vietą, kur povandeniniai laivai lais-

viau galėtų dirbti. Bet kovo 19 d. prie Palomares kilo audra, sustabdyma išskėlimo darbus. Ši audra sukėlė povandenines sroves, kurios galėjo išjudinti bombą, ją nustumiant į tarpekli. Kokiam gilume tada atsidurtų bomba? Ir kaip ją iš ten ištraukti?

Keturias dienas siautė audra ir gelbėtojai jau galvojo, kad bombos neberas. Technikai jau planavo, kaip praplėsti tarpeklio angą. Iki tam laikui tokiam gilume nieko panašaus nebuvo daryta.

Pagaliau kovo 23 d. "Alvin" vėl galėjo pasinėrti. "Transponder" veikė ir lengva buvo bombą surasti. Vandens srovė beveik nepajudino iš vietos.

Kovo 25 d. iš Washingtono buvo atgabentas išardytas keistas pabūklas CURV (Cable Controlled Underwater Research Vehicle).

CURV atrodė lyg Jules Vernė romanų kūrinys. Tai buvo robotas. Jis buvo manevruojamas iš viršaus. Kol CURV buvo montuojamas, "Alvin" šimtą kartą nusileido. Jis norėjo pabandyti dar kartą užkabinti inkaru už parašiuoto, kuris buvo pritvirtintas prie bombos. Po kelių valandų darbo pagaliau pavyko bombą išjudinti iš dumblo, atsargiai ją traukiant nuo tarpeklio staciū pakriaušiu. Ar parašiuoto virvės atlaikys? Visi laukė susikaupti tyloje. Bomba sveria apie 2 tonas ir kabelis gali atlaikyti 5 tonas. Bet staiga kabelis trūko ir bomba pradėjo riedėti prie tarpeklio. Dar sekundę ir... Bet ji stebuklingai sustojo ant pačios briaunos.

Kovo 30 iš naujo blogas oras kliudė gelbėjimo darbus. Kai "Alvin" nusileido, bomba buvo dingusi. Virš jos buvo dumblo sluoksnis apie 30 pėdų storumo. Padėtis tragiška. Buvo žinoma, kad bomba yra čia ir prie jos negalima prisiartinti. Balandžio 5 d. buvo nuleistas CURV. Technikai, viršų stebėję ekraną, staiga nušvito iš džiaugsmo. Jie pamatė iš dumblo išlindusį parašiuoto galą. CURV prisiartinio prie tos vietos ir replėm užkabino už parašiuoto ir palengva pradėjo kelti iš dumblo. Pagalbon nusileido "Alvin".

Kai balandžio 7 d. po sunkių manevrų bomba buvo iškelta, admirolas Guest šiuosydamas nuo kaktos prakaitą pareiškė kad jis mieliau linkęs dalyvauti dideliame jūros mūšyje, negu dar kada užsiimti tokiu gelbėjimo darbu.

Visų veiduose spindėjo džiaugsmas.

Ar galima buvo bombą parodyti žmonėms? Taip, sakė civiliai. Ne, pareiškė kariškiai. Pagaliau buvo susitarta dėl kompromiso. Laikraštininkai buvo pakviesti į kreiserį ir iš 45 pėdų atstumo jiems parodyta surasta bomba, parašiuoto pridengus tas dalis, kurios turėjo likti paslaptį.

Ar panašus dalykas gali dar kada nors pasikartoti? Šis atvejis buvo ne vienintelis. Frieš pen-

VLIK Pirmininkas P. Amerikoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

šonas su Lietuvos spaudos attache K. Čibiru. Šie Lietuvos diplomatai padėjo visas pastangas, kad K. Valiūnas galėtų susitikti ne tik su spaudos, bet ir su Urugvajaus vyriausybės žmonėmis. Kas ir buvo įvykdyta. Dar daugiau, Urugvajaus dabartinis prezidentas yra davęs K. Valiūnui savo asmenišką raštišką pareiškimą, kurio ispanų kalba rašytą atminimą jis yra įteikęs Valiūnui.

Didieji Montevideo dienraščiai El Dia ir La Manjana vasario 9 ir 10 dienomis yra plačiai aprašę apie Valiūną, kaip asmenį bei apie jo kaip Vliko p-ko pareigas. El Dia stambiomis antraštemis 4-ame pusl. parašė, kad "Lietuva niekada neliks integraline Sov. S-gos dalimi", kas, žinia, turės jau labai nepatikti okupuotos Lietuvos engėjams. Straipsnis yra papuoštas Valiū-

nų ir K. Čibiro nuotrauka.

Po sėkmingos politinės viešnagės Urugvajuje, prie kurios išpopuliarinimo yra labai daug prisidėję virš minėti Lietuvos diplomatai Montevideo, Valiūnai atvyko į S. Paulo Brazilijoje, tą beveik 5-rių milijonų metropolį, kurio globoje dirba ir kruta labai aktyvi lietuvių kolonija. Čia Vliko pirm. ne tik susipažino su vietine lietuvių politiška bei tautiška veikla, bet taip pat neužmiršo aplankyti pačių didžiausių ir svarbiausių S. Paulo dienraščių. Vliko pirm., lydimas prelado F. Ragažinsko ir Lietuvių S-gos vicepirmininko A. Boguslausko, apsilankė "O Estado de S. Paulo" ir "Diario de S. Paulo" dienraščių redakcijose. Abu dienraščiai paskyrė atitinkamą vietą ir įdėjo atsilankiusių pas redaktorius asmenų nuotraukas. "Sao Faulyje lankosi Lietuvos išlaisvinimo vadovai" -- rašė "Diario de S. Paulo", primindamas savo skaitytojams, kas tai yra Vlikas ir koki jo tikslai. "Lietuvai nori savo laisvės" -- parašė "O Estado de S. Paulo" plačiausiai skaitomas S. Paulo valstijoje dienraštis. Straipsnis papuoštas stambia dr. K. Valiūno, bei prel. Ragažinsko ir A. Boguslausko nuotrauka. Abiejuose dienraščiuose cituoti straipsniai yra tilpę vasario 15 d. laidose, lygiai Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo išvakarėse. Nėra jokios abejonės, kad šito buvo pasiekta veikliųjų Sao Paulo lietuvių veikėjų dėka.

Užbaigdami savo misiją Brazilijoje Valiūnas su ponia buvo sustoję ir Rio de Janeiro. Čia jie buvo planavę susitikti su buv. Lietuvos atstovu Rio K. Meieriu, kuris pasimirė š.m. vasario 6 d. Esant tokiai būklei buvo pasitenkinta sudaryti glaudesnius kontaktus su Brazilijos revoliucijos vadais, kurių dalis nuo III.15 dalyvaus naujoje marš. Costa e Silva vyriausybėje. Kol kas esą per anksti skelbti asmenų pavardes, su kuriais K. Valiūnas kalbėjosi, bet man yra žinoma, kad tie asmenys padės visas pastangas, kad Lietuvos vardas diplomatinėje tar-nyboje ir vėl būtų linkniuojamas, kaip prieš 1962 metus, kada Janio Quadros vyriausybė uždare Lietuvos atstovybę Rio ir K. Meieriui suteikė tik asmeniškąs diplomatinės privilegijas.

Išvykdamas K. Valiūnas pareiškė, kad jam buvo sudarytos sąlygos susitikti su naujuoju krašto prezidentu marš. Costa e Silva, deja... Kaip tik tą šeštadienį vasario 18 ir 19 Rio de Janeiro ir, vėl palietė Viešpaties ranka, kuri sutrukdė Vliko pirm. pasimatyti su naujuoju krašto vairininku. Audra, kuri baudžia šį miestą šiais metais jau antrą kartą, suparaližavo visą gyvenimą ne tik šiame didmiestyje, bet ir plačioje apylinkėje.

ketą metų sudužus viename B 52 netoli Seymour Johnson, Šiaurės Karolinoje, viena H bomba buvo pamesta pelkėse, kur liko gulėti. Per 8 metus oficialiai pripažinta, kad įvyko 13 panašių katastrofų, kurių metu buvo pamestos atominės bombos. Niekas negali garantuoti, kad lėktuvas, gabenąs atominę bombą, kurią dieną nenukris. Šį kartą didžiausia bėda buvo tame, kad bomba buvo pamesta svetimos valstybės teritorijoje.

HELP WANTED MALE

JOURNEYMEN
ENGINE LATHE MEN
Experienced for thread gage shop. Mostly small work in rounds. Steady and permanent with excellent working conditions for right man 40 to 60 hours per week. Threadco Co., 3842 W. 11 Mile Rd., Berkley, Mich. 313 -- LI 5-6363. (19-28)

INJECTION MOLDER NEEDS TOOL MAKER

This is an opening for a top flight craftsman for a small tool room; as a working supervisor handling a wide variety of tooling. He will have an opportunity for advancement to the Engineering Dept. Contact Personnel Manager for interview at:

Wolverine Plastics Div.
Hayes Industries, Inc.
495 Redman Rd.
Milan, Michigan
PHONE 439-9811

(24-29)

SHEET METAL HAMMERFORMERS MLDG. BENDERS

Familiar with Stainless, Aluminum and C.R.S. Prototype Parts. Also openings for Prototype Machinists. Also man familiar with Draw Bench Mldg. Sections. All fringe and benefits. 56 hour week.

EXPERI-METAL, INC.

23811 RYAN RD.
WARREN, MICH.
313 SL 7-8121

(18-27)

HELP WANTED FEMALE

OPPORTUNITY FOR
DIRECTOR OF NURSING
Applications are invited for the position of Director of Nursing in a 48 bed hospital completed in 1963. Will be responsible for the administration of all nursing activities as well as pharmacy and central supplies control. District located near a noted summer resort. Excellent salary and fringe benefits depending on qualifications and experience. Duties to commence on or before July 31, 1967. Apply in writing or phone 667-2611 to N. R. Werezak, Administrator, Maple Creek Union Hospital, Box 1330, Maple Creek, Saskatchewan, Canada. (24-26)

Pagaliau H bomba saugioje vietoje, kreiserio dėnyje...

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

VEIKSNIAI IR JŲ UŽNUGARIS

Diskusijos dėl veiksnų organizacijos, dėl Vliko ryšių su visuomene, neišvengiamos tol, kol ta organizacija veiks kol ji bus reikalinga ir kol ji funkcionuos atstovaudama vieningą lietuvių valią didžiojo tikslo siekiant.

Niekada ir nekilo klausimas, ar Vlikas reikalingas ar ne. Klausimai nuolat iškyla dėl jo veikimo būdų, dėl jo reikšmės gyvastingumo. Ir ar ryšys su visuomene tamprus ar ne, visuomenė tuo klausimu netyli, nežinint, kad kartais vienas kitas ir norėtų Vliką užgožti krašto atstovavimo aureole, kad prie jos nepriklisėtų "emigrantiški" pirštai. Šitoji tezė apginti buvo nelengva anksčiau, o dar sunkiau dabar, kada Vliko sąstata jau randame čia -- Amerikoje -- gimusiųjų.

Kokios bebūtų Vliko pretenzijos į atstovavimo pobūdį, jo ryšiai ir santykiai su išeivija neišvengiami. Jei nėra tiesioginių balsavimų, pasitikėjimą visuomenė reiškia atsiliepiant ir raginimus "remti laisvimo darbą" savo pinigine. O šitos ryšys yra itin svarbus ne vien tik darbams finansuoti, bet ir visuomenės nuotakoms išreikšti.

Kitas jau klausimas, tai atstovavimo Vlike pobūdis. Šis klausimas nėra toks paprastas ir vienu ypu išsprendžiamas. Vliko veiksmingumas nepriklauso nuo atstovaujimų partijų skaičiaus, bet nuo žmonių, kurie tam darbui pasišvenčia. Taip ar kitaip pavadinai "partiją", būna reikalo turėti veiksmingų savo srityje žmonių. Tą jau žinome iš praktikos. Juk reikėjo ir tebereikia net "ūkininkų" pagalbos, kad Vliko darbas diplomatinėje srityje būtų išlaikytas reikiamame lygyje. Kad darbas neiškryptų iš vėžių, kad būtų tinkamai ne tik įsakytas padaryti, bet ir įvykdytas, reikia ir "darbininkų federacijos" paramos.

Bet tai tik užuominos, kurios, tikimės, bus reikiamai suprastos ir nesukels bereikalingo įtarinėjimo. O rimtai kalbant, tegul tai bus ir partijų atstovavimo principų paremtas veiksnys, visi žinome, kad laisvinimo darbe neužtenka vien tik atsinešti su savim partijos kortelę, bet reikia turėti ko nors daugiau.

Gal čia ir prasideda formalumų ir gyvenimo reikalavimų konfliktas.

Kol ji galima tinkamai išspręsti -- gerai. Bet kas bus, kai ateis momentas, kada partijų atstovavimas teks perleisti žmonėms tik "iš bėdos" sutikusiems tai daryti? Tokių pakrikimo ir pasimetimo ženklų Vlikas turėjo tada, kada afidavitai pradėjo tos organizacijos narius traukti iš Vokietijos Amerikon. O persikėlus Amerikon visam Vlikui, nebe visi buvę Vliko nariai i Vliką bepateko.

Ir dabar pasigirsta užuominų, kad Vlikas turėtų persikelti į Europą. Bet Vlike dirbą žmonės gi nėra marionetės. Kurie taip kalba, tegul pirmą suranda 15 partijų atstovų Paryžiuje ar Bonnoje. Nes gi negalima galvoti, kad New York'e partijas atstovauja žmonės gyvena ant lagaminų.

Vlikas reikalingas užnugario, ir tokio, kokio jis pats užsitarauja. Ir visuomenė turės i Vliką įtakos tiek, kiek ji supras, domėsis ir įtaigos tos organizacijos išvadinį gyvenimą. Nes gi Vliko, kaip organizacijos, uždaviniai yra rimti ir rimtai remtini, o jų vykdymas priklauso nuo to, kas tą darbą dirba. Šią problemą spręsti turėtų ne tik tie, kurie turi savo amžiumi užsiganantę teisę atstovauti, bet ir tie, kurie sudaro savo atstovų Vlike užnugarį. Ir atrodo, kad pastarieji, t.y., organizuota, gyvena ir veikli visuomenė, priklausanti plačiai pripažintai tai ar kitai organizacijai, galėtų ir turėtų tuos klausimus dažniau, gyviau svarstyti ir išvadas neslėpti nuo visuomenės. Tada ir paaiškėtų, ar Vlikas turi užnugarį, ar tik paskiri Vliko nariai.

Spaudoje
pasidairius

LIETUVIAI IR PERCY

Ne kartą lietuvių spaudoje buvo reiškiamas mintis, kad partinis (respublikonų ar demokratų) pasiskirstymas neturėtų turėti lemiamos reikšmės rinkimuose, kiek to ar kito atstovo nusistatymas ir orientacija Lietuvos laisvės reikale. Kad taip yra, liudija toks Naujienose (vasario 27 d.) tilpęs pranešimas:

"Besilankydami Washington praėjusią savaitę Chicago lietuviai aplankė dėl tos sutarties visą eilę senatorių ir atstovų rūmų narių. Dr. Bobelio tvirtinimu, niekur lietuviui nebuvo taip nedraugiškai sutikti kaip senatoriaus Percy. Jis vos sutikęs lietuvių iš Illinois delegaciją, tuoj pareiškė, kad jis apie lietuvių ir jų problemas viską žinąs. Nesileidamas į jokias kalbas, jis pareiškė, kad konsularinė sutartis Amerikai yra naudinga ir prieš ją kovoti neapsimoka. Lietuvių delegacija, kurioje buvo ir nemažai už senatorių Percy balsavusių žmonių, jo elgesiu ir jo pastabomis tapo labai nuvilti."

Vasario 16 proga Toronte prie miesto rotušės esančio žuvusiems paminklo buvo padėtas lietuvių vainikas. Nežinrint šalto oro ir sniego, susirinko gausus būrys lietuvių ir kanadiečių.

M. Pranevičiaus nuotrauka

Vasario 16 Toronte

Gana išpūdingai praėjo mūsų nepriklausomybės 49 m. sukakties paminėjimas Toronte. Ketvirtadienį vasario 16 d. vakare LB vietos apylinkės valdyba Friskelimo parapijos salėje su ruošė priėmimą. Be gausios lietuvių visuomenės i priėmimą atsilankė federalinio parlamento atstovas dr. S. Haidasz, JAV konsulas J. Diggins, provincijos parlamento atstovai: socialinių reikalų ministeris John Yermko, pilietybės ministeris R. Welsh, George Ben ir Jim Trotter; miesto savivaldybės atstovai Contr. Allan Lamport, contr. Oriliffe ir aldermanas Tony O'Donahue su žmona lietuvaite. Jo dėka dviejose to laikraščio laidose tilpo straipsniai apie Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą. Taip pat dalyvavo įvairių tautybių pirmininkų ir spaudos atstovų. Priėmimo buvo paskaita visa eilė kalbų. Ypatingai išsidėmėtinus žodžius pasakė JAV konsulas J. Diggins ir Ontario provincijos pilietybės ministeris R. Welsh.

Šeštadienį, vasario 18 d. pagerbiant žuvusius už Lietuvos laisvę buvo padėtas vainikas prie žuvusių kanadiečių paminklo šalia senųjų miesto savivaldybės rūmų. O prie naujosios miesto rotušės buvo iškelta Lietuvos vėliava.

Bendras minėjimas įvyko vasario 19 d. Ta proga visose lietuvių bažnyčiose buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos su pritaikytais pamokslais. Savanoriai, šauliai, skautai ir kitos organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis organizuoti.

Centrinėje Technikos mokyklos auditorijoje 4 val. p.p. susirinko tūkstantinė minia ir įvyko

iškilmingas minėjimas. Po apylinkės pirmininko Aug. Kuolo įvadinio žodžio T. Placido OFM invokacijos ir gen. konsulo dr. J. Žmuidzino kalbos, paskaitą tos dienos tema skaitė svečias iš Washingtono architektas Arvydas Barzdukas. Prelegentas suminėjęs visas torontiečių lietuvių gyvenimo gerąsias apraiškas, prisiminė praėjusių metų Dainavos stovyklą, jaunimo kongresą ir kitus atliktus darbus, turėjusius nemažai įtakos jaunimui. Jaunimas esą galįs gyventi tuo ką vyresnieji jam perduoda. Skatino būti tautos gyvybės nešėjais ir baigė viltimi, kad kelsis mūsų Lietuva ir tai būsiąs visų kūrybos vaisius.

Po pertraukos KLB krašto valdybos pirmininkas A. Rinkūnas tarė įžanginį žodį anglų kalba. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Kanados prekybos ministeris R.W. Winters. Trumpą prelegento gyvenimo apybraižą padarė adv. C. Neimanas,

Toronto skautų Mindaugo draugovės skudutininkai, vadovaujami v.s. Stepo Kairio, dalyvavo Vasario 16 minėjime meninės programos išpildyme.

B. Tarvydo nuotrauka

Maironio šeštadieninės mokyklos Toronte jaunesniųjų šokėjų grupė, vadovaujama V. Balsienės, Vasario 16 minėjime išpildė meninę programą.

tario ministerio pirmininko sveikinimą, burmistras W. Dennison ir provincijos liberalų vadas R. Nixonas. Raštu gauta sveikinimai iš krašto apsaugos ministerio Paul Hellyer, opozicijos vado John Diefenbakerio, min. Walter Gordono, Latvijos ir Estijos konsulų. Po to buvo pristatyta visa eilė svečių kanadiečių, kurie savo atsilankymu pagerbė Lietuvos Nepriklausomybės šventę.

Meninę programą išpildė jaunimas. Toronte lietuvių šeštadieninės mokyklos jaunesniųjų šokėjų grupė, kurią paruošė mokytoja V. Balsienė, pašoko Kubilą ir jauniesnią grupę, vadovaujamą R. Narušytės - sukutinį. Filnoj savo didybę pasirodė Gintaras vadovaujamas J. Karasiejaus. Visai naujas dalykas buvo įvestas į sceną, tai skudučiai. Ši orkestrėli suorganizavo ir paruošė vyr. sktn. Stp. Kairys. Pasigėrėtinai gražiai pasirodė šeštadieninės mokyklos choras su vadovu V. Verikaičiu. Choriui akompanavo J. Govėdas. Fabaiagai visus maloniai nutiekė Kalvelio ir Subatėlės išpildymas, kuri atliko choras ir tautinių šokių grupės. Minėjimą gražiai pravedė mokytoja D. Augaitytė, kuris po pirm. Aug. Kuolo padėkos žodžio buvo baigtas Lietuvos Himnu.

(pb)

AUKOS DIRVAI

J. Lipnis, Cleveland	5.00
P. Bulke, Hamilton	10.00
E. Balceris, Chicago	5.00
J. Alanderis, St. Catharine ..	2.00
M. Kavolis, Flin	4.00
J. Šepetys, Detroit	4.00
E. Paliulionaitė, W. Germany	5.00
P. Račkauskas, Dorchester ..	1.00
E. Reklis, Warren	2.00
V. Šestokas, Los Angeles ..	2.00
A. Plepys, Detroit	2.00
P. Druseikis, Rochester ..	1.00
P. Dzekonskas, Detroit	5.00
A. Matusas, Chicago	3.00
E. Unger, Cleveland	9.00
A. Stankevičius, Waterbury ..	4.00
J. Petrauskas, Oak Park ...	4.00
A. Aglinskas, Chicago	1.00
J. Žukas-Glaudelis, Chicago ..	1.00
A. Simonaitis, Chicago	4.00
Z. Strazdas, Wethersfield ..	1.00
J. Mačiulis, Lakewood	5.00
A. Garmus, Cleveland ...	2.00
K. Kazlauskas, Cornwelle ..	2.00
S. Paulauskis, Quincy	2.00
D. Giedraitis, So. Elgin ..	4.00
B. Jonušas, Omaha	8.00
S. Liaukus, Monroe	4.00
A. Blinstrubas, Chicago ..	1.00
A. Čiplies, E. Chicago	1.00

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Apie amatų garbingumą

Kartais, kai jūs ruošiatės sėsti į traukinį ar lėktuvą ilgesnei kelionei arba penktadienio vakarą užsukat apsipirkti maisto į supermarketą ar vodkos į "likeristorą", ir numatote, kad šis savaitgalis bus ramus, be piknikų ir parengimų, tai jūs (žinoma, kartais, labai retai...) staptelėjat prie išdėstytų knygų lentynų ar pastolių.

Čia galima rasti visokių leidinių minkštais viršelais, ypač romanų už 25, 50, 75 centus ar net dolerį su viršum. Tai pigiosios knygos masiniam pardavimui. Rastie jymių autorių ir labai rimtų veikalių, bet daugiausia šlamšto, įskaitant erotika ir pornografiją. Tačiau išsirink kad ir šlamštą, ypač vieną ar porą vadinaimų "misterijų", ir tu pamatysi, kad pradėjęs skaityti dažniausia nebeatstirauksi ligi paskutinio puslapio.

Dėl to, kad tie netgi vulgarūs romanai ir pigios misterijos yra gana gerai parašytos — įdomiai, patraukliai, intriguojančiai ir sklandžiai. Leidėjai neleisų tų knygų masiškai, jeigu turėtų abejonių, kad jos nevykusios ir nuobodžiai numegstos ir todėl jų niekas nepirks.

O čia ir atsiranda vadinaimasis novelės ar romano rašymo "technikos" klausimas. Kitaip sakant, tai reiškia — prieš nagrinėjant galias problemas ir kilnias idėjas ar užmojus nupiešti tvirtus charakterius — rašytojo išmokimas tinkamai suregisti savo pasaką, paties amato nuodugnus įsisavinimas ir įgudimas.

★

Jūs galėjot man pritarti ar nepritarti, kad "Trečioji moteris" yra per liesa, labai lėkšto charakterio, nemoka nosies išpuoduoti, skurdžiai pridengta idėjomis, it bedantė nesukramtos jokios kietesnės problemos, o Tado Su Kepure maulės skilvis nevirškina ir jis nuolat leidžia vidurius.

Bet vargu abiejų ginčysit, kad šis romanas būtų blogai parašytas amato žvilgsniu. Tuo atžvilgiu nesibijočiau: jūs negalėsit pa-

sakyti, kad Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas nemoka rašyti. Jo romanas jau gebėtų drąsiai stotis netik į lietuvių, bet ir į amerikiečių pastolius supermarketuose. Ir nelaikykite tokio įvertinimo rašytojo pažeminimu, priešingai — tai jau būtų neblogas laimėjimas.

Ee abejo, mūsų bičiulis dar nėra genijus ir gal dar ne galutinai nuostabiai atsiskleidęs retas talentas, kaip mes dabar užsienyje esam greitai suukti apie įvairius mūsų iškiluosius menininkus. Bet parašyti gyvą, įdomų, intriguojantį ir vyresnio amžiaus moterų sklandžiai paskaitomą romanuką, kaip šių dienų skubantis skaitytojas reikalauja, jis moka ir gali.

Aiškiai matyti, kad jis yra kruopščiai pastudijavęs savo amato gudrybių, mokęsis iš klaidų bei nepasisekimų ir dabar jau įgudęs, it dailidė namus, vykusiai sukalti romaną dviejose atokių laikotarpių plotmėje iš sankabingų skyrių. Daugumas pasakojimo skyrių taip sudėstyti ir parašyti, lyg atkarpos dienraščiui: kad vieną šiandien perskaitę, nekantriai lauktum ryt-dienos sužinoti, kas bus toliau.

Kada mūsų naujų romanų Amerikoje bei kituose laisvuose kraštuose, ypač tų premijuotųjų, "derliaus saują" būna parašyta atgalia ir neįgudusia ranka, dažniausia neįdomiai ar apie labai nesvarbius dalykus, suklajuota senoviškai ir banaliai (jeigu nepavartoti dar daugiau įžeidžiančio prieveiksmio — mėgėjiškai), — tai Barono romanas man pasirodė neperdažna ir tuo labiau maloni profesinė išimtis.

Ir tatau jau būtų geras ženklas vaisingesnei atečiai.

★

Tikiuosi, tokiais savo įspūdiškais Lietuvių Rašytojų Draugijos dabartinio pirmininko pretizo nebūsiu žymiai sugriovęs, ko iš manęs, kaip iš prisiekusio Vli-ko bei kitų valstybinių valdžios veiksmų griovėjo teišėtai galėjo būti laukiama. Ne, šiam varnui akies aš

nekirsiu. Mums jo lėliukių šviesa dar labai reikalinga, nors savo baimės ir nesumažinau, vis tebebūdamas įsitikinęs, kad Draugijos administraciniam reikalui našiai tvarkyti labiau tinka prastas rašytojas, o ne geras.

Bet mano simpatijas Baroniui ir vengimą apie jo veikala mažiau mandagiai kalbėti apsprendžia toli gražu ne pataikavimas valdžiai. Ir net ne tai, kad jis yra kilęs iš Vabalninko, kas man, kaip visos rytų Aukštaitijos patriotui, visuomet daug reiškia.

Kai kuriems iš mūsų, juodo rankų darbo mulams ir proletarams, svarbiausia čia būtų tai, kad, šalia Katišio, Baronas yra antras vienintelis iš man žinomų tremties rašytojų, kuris dar nepriklausomoje Lietuvoje, o taip pat karo metu bėgdamas Vokietijon (žr. jo bajoriškai išleistą romaną "Footbridges and Abysses") ne tik turėjo progos pakasti vieną apkasą ar du griovius, bet net pusbernystės laikais Sančiuose yra buvęs fabriko darbininku, kuo jis pats man jau gal tris sykius gyrėsi. O ir Amerikoje pradėjo nuo šio garbingo verslo...

Visa tai tiek jautriai šildod solidarumo jausmus, jog norėtusi drauge su Marksu suukti: — visų šalių raštininkai proletarai, vieningai... Deja, taip gražiai geisti nebegalėčiau, nes jau ke-

linti metai Aloyzas pavojingai pakrypo tuo keliu, kur bažnytinis Schlitz tirštesnis, kur šilčiau ir kur geresni testamentai, aplink vienuolynus, tarp ponų klebonų ir nekaltų seselių panelių. Jau jis baltarankis dienraščio redaktorius, turi savo atskirą ofisą. Jam jau nebe grėblėjį taisyti, o vis tik plunksnele rašyti...

★

Iš Barono dabar tik tiek proletaras, kaip anie sovietinės Lietuvos rašytojai, kurie dar nuo Trečio Fronto laikų, ir tada dar ne su trim, bet tik su viena moterėle, Salomėja, karštai ragino statyti socializmą.

Fabriko jie nė vienos dienos nebuvo prakitavę, ir nieks Salomėjos tada nenuvarė prie adatos į žydų siuvelyklą Kauno senamiestyje. O ir šiandien, įskaitant visus naujuosius kompartijos augintinius, jie nei traktorių arti moka, net plytos į mūrą neįstatytų, kažin dar miežį nuo avižos ar atskirtų. Bet jau ne vieną kartą pastebėjau šiuos revizionistus gardžiai per savo spaudą besišaipant iš darbo žmogaus ir autentiško proletaro, ypač kai sužino, kad užsienyje koks buvęs profesorius, pulkininkas, rašytojas, laikraštininkas ar mokytojas savo kaktos prakaitu garbingai pelnosi duoną juodu ir sunkiu rankų darbu.

O, kaip jiems jau labai reikėtų Maocetungo bizūno!

Ir kai brolis Aloyzas, MIC, vis ilgiau užsibuvoja ir įsiskonėja idiliškame, maloniame, nors dar tik smulkiai buržuaziniame monsinjorų ir vienuolių marijonų pasaulyje, man kartais bangu, kad ir jis galutinai nenutrūktų vertingo ryšio

su kietąja gyvenimo tikrove ir su tais, kuriems, kaip prof. dr. Algirdas Greimas man sako, priklauso ateitis. Ir kai taip yra, tai gal ir ši laišką, ko gero, nebederėtų

kitaip užbaigti, kaip tik jo kasdieninės aplinkos tautinė kalba — lotyniškai: Maneo semper humilis servus tuusque carus amicus, Saliūnus!

UNITED SHOE MACHINERY CORP

One of the nation's foremost corporations offers opportunity:

WANTED — EXP. TOOL & DIE MAKERS
also
OFFERS NEW OPPORTUNITIES FOR QUALIFIED MACHINISTS.
Would aspire to become
TOOL & DIE MAKER
if you qualify.

We would assist in your further development.

Stop by for a talk with Mr. Ray Tremblay at 55 Warren Ave., Whitman, Mass. or call 617 — 447-4450 and arrange for an appointment at your convenience.

USM Leads

An Equal Opportunity Employer

(24-27)

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribsauskas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Canad. delux Wiskey 5th — \$3.98
2. Asbach Uralt 5th — \$5.49
3. Import. Napoleon Vermouth 5th — \$1.19
4. Import. French Napoleon Brand 5th — \$3.35

5. Bordeaux Import. White Wine 5th — \$0.98
6. Canada Dry Vodka 5th — \$2.98
7. Riccadona Vermouth 30 oz. Bolt. — \$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

A. BALAŠAITIENĖ

ABEJONĖS VALANDA

NOVELĖ

(4)

Ir jai nepagailėta komplimentų. Tokie žodžiai, kaip "labai jauna", "bohemiška" ir "įdomi" margino laiško eilutes. Nors Rimgailė tiems laiškamis nenorėjo tikėti, bet Valerijos vardas nuolat skambėjo jos ausyse. Kartą ji vistiek jo paklausė:

-- Pauliau! Nejaugi visus tuos metus buvai vienas, tik mokslu užsiėmęs? Ar neturi giminių ar šiaip artimų pažįstamų? -- Ji sekė jo veido išraišką ir stebėjo jo reakciją. Bet Pauliaus veidas išliko ramus. Abejingu balsu jis jai atsakė:

-- Ne, Rimgaile, aš vienišas, kaip ir tu. Man užteko mano darbo. Tiesa, New Yorke gyvena mano mirusios žmonos tolma giminitė. Mes jai kadaise šiek tiek padėjome, bet atrodė, kad ji mano pagalbos nereikalinga. Nežiūrint mudviejų pastangų ir paramos, Valytė savo gyvenimą gerokai apgriovė. Po nelaimingos meilės istorijos su vedusiu žmogum, su kuriuo ji sugyveno kūdikį, Valytė eina iš rankų į rankas. Ji -- moderni New Yorke kurtizanė, ir toks senstantis profesorius, kaip aš, jai nieko nebegali padėti. Kartais ją aplankau, ir kiekvieną kartą ją palieku skaudama širdim...

Ir Rimgailė tuo Pauliaus paaiškinimu buvo patenkinta. Su jungtųjų diena pasibaigė anoniminiai laišukai, o kolegės ją pradėjo traukti su

neslėpiama nuostaba ir net su pagarba, kaip ir dera profesorius žmonai.

Rudenį, sugrįžus tęsti studijų, Rimgailė keistai jautėsi, sėdėdama, kaip ir seniau, auditorijoje per savo vyro paskaitas. Kartais jai vis dar jos vedybos atrodėdavo, kaip sapnas, iš kurio ji galinti kiekvienu momentu pabusti ir rasti save sėdinčią kukliame studentiškame kambarėlyje ir svajončią apie beviltišką meilę profesorius Skirmantui...

Frabėgo žiema ir pavasario dvelkimas prasisiveržė net į patį vidurį miesto triukšmo, palietė žmonių veidus, nutirpdė sniegą ir lėtai iš žemės pradėjo traukti tulpių ir anemonų daigus. Rimgailė, nežiūrint Pauliaus protestų, nutarė studijas baigti. Vistiek, ar ji eis mokytojauti, ar ne, bet ilgų metų pasišventimas neturėjo velti pradingti. Paskutiniu metu ją pradėję varginti smulkūs negalavimai iš karto buvo nurašyti įtempto ruošimosi egzaminams sąskaiton. Bet, pagaliau pastebėjusi savyje grynai biologiško pobūdžio pasikeitimus, Rimgailė nutarė eiti pas gydytoją. Pasinaudodama Pauliaus išvyka į Chicago, Rimgailė apsilankė pas seną šeimos gydytoją Vaitkų.

-- Sveikinu, ponie Skirmantienė... Tokių negalavimų neturėtų būti daug. Jūs jauna, sveika... Būsimo kūdikio laukimo džiaugsmas turėtų jį teigiamai paveikti. Ferduokit nuo manęs linkėjimus savo vyrui...

Išėjus į gatvę, Rimgailėi svaigo galva. Ne, ne iš paprasto negalavimo, bet iš laimės. Koks bus Pauliaus džiaugsmas, kai ji jam pasakys!... Ir abu svajos apie būsimo sūnaus ar dukros ateitį, ruošis kūdikio gimimui, pirks ir siuvinės mažyčius drabužėlius. Pakeliui į namus Rimgailė

negalėjo nesustoti ties krautuvės langu, kuriame buvo išstatytas kūdikiui kraitelis. Įėjusi į vidų, ilgai vartė įvairius smulkius daiktėlius ir nupirko keletą smulkmenų. Rytojau diena prailgs, belaukiant Pauliaus sugrįžimo. Jis paprastai iš kelionės paskambina į namus, bet per telefoną ji jam tokios nepaprastos naujienos nepasakys. Ji norės prie savo vyro prisiglausti, pajusti jo stiprias rankas, jį saugiai apglėbusias, ir tik tada ji jam pasakys. Ir judviejų laimė bus pilna ir absoliuti.

Laikas slenka pamažu. Paulius bus namie už kokių dviejų - trijų valandų. Rimgailė darėsi nerami, ieškodama kokio nors užsiėmimo. Skaityti ar žiūrėti televizijos ji nebeįsivaizdavo... Nuėjusi į miegamąją, ji pradėjo ruošti nakčiai. Peržiūrėjusi savo stalčius, išsiėmė gražiausius naktinius marškinus. Ji žinojo, kad Pauliaus nemėgo, jei ji jo laukdavo apsirengusi vėlai naktį. Ji bus lovoje, bet šį vakarą ji nori būti ypatingai savo vyrui patraukli. Rimgailė daug laiko praleido prie veidrodžio, ir pagaliau, patenkinta savo išvaizda, nutarė prigulti, bet miego nenorėjo. Pastebėjusi šalia rūbų spintos Pauliaus dar po New Yorke kelionės neįskraustytą lagaminą, ji nutarė bent mažą darbėlį atlikti ir jo rūbus sutvarkyti. Ant pat viršaus gulėjo jo naujas sportinis švarkas, gerokai apglamžytas, apdėtas knygomis ir popieriais. Išėmusi švarką, Rimgailė jį pakabino ant pakabo, bet švarkas neatrodė gerai. Nutarusi rytoj nešti į valyklą, ji pradėjo valyti švarko kišenes. Švelni vasarinės vilnos medžiaga kvepėjo Pauliaus mėgiamu vyrišku odekolonu. Rimgailė priglaudė savo veidą prie švarko atlapo, tartum tuo pasijausdama arčiau savo vyro.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Žvilgsnis į 1966 metų literatūrinį derlių

Fraeitis metais mūsų grožinė literatūra iš eivijoje vyravo lyrika, daugiausia savo tradiciniais motyvais. Ji buvo svaresnė kiękybiniai, bet vargiai kokybiniai. Nemažą jos dalį sudarė ankstesnių kūrinių paskelbimas. Tik vienu kitu atveju bandyta kiek naują pasisakyti. Kiek vyresnioji karta suaktyvėjo, tiek jaunesnioji aptilo.

Frozoje, romane bei novelėje, šaliapasiėsimas įpraiti, bandyta leisti ir dabarties šeimos bei moters pasaulio problemų sprendimą. Tačiau ir šiuo atveju neišvengta, kad ir netolimos, praeities. Mūsų rašytojai esmėj lieka romantikai arba moderuoti realistai. Į naują, svetimą pasaulį, atrodo jiems negreit pavyks įsilaužti. Gal ir gerai.

Mažiausiu leidinių skaučium atstovaujama drama. Tą trūkumą iš dalies išperka temos svarumas, taip pat kiek pasireiškias lyrikoj ir prozoj. Bet ypač tenka pasigesti rimtesnio ir išsamesnio literatūros kritikos veikalo. Tą spragą tik iš dalies teukemša literatūriniai straipsniai žurnaluose (Aiduose, Metmenyse), metraščiuose (Antrojo pradalėj) arba memuarinė literatūroj.

Kiek geriau praeitis metais buvo su vaikų literatūra. Ji ypač reikalinga, ir reikia džiaugtis, kad metai iš metų jos vis gausiau pasirodo. Ji reikšmingai prisidėjo prie jauniausios kartos išlaikymo lietuviųbei.

Žvelgiant kiek artėliau į pereitų metų lyriką, pirmiausia tenka paminti mūsų poeto veteraną Mykolo Vaitkaus "Dienoraštį" kuriame paskelbti 1946 metų eilėrašiai. Juose, rašy-

tuose tuoj po praeitokaro yra daugiau religinių ir gamtinių, mažiau patriotinių, motyvų. Poeto užsibrėžimas parašyti kasdien po eilėraščių negalėjo būti visiškai ištesėtas poezijos naudai, nors šiaip juose nuolat blykstelėję grožio ieškotojo kibirkštėlės. Jausmą kiek pristelbia naujų rimų, asonansų ieškojimas.

Marija Aukštaitė į "Rožių vasarą" sudėjo tur viso savo gyvenimo poeziją. Kone 800 puslapių knygoj (gal vientelėj tokio dydžio mūsų poezijos istorijoj) randa įvairiausių temų, pradedant patriotinėm ir baigiant dienos aktualijom. Poezija be didesnių pretenzijų, bet daugiausia išsakyta jautriai, nuoširdžiai.

Beveik viso gyvenimo poeziją sudėjo ir J. Sakalas į "Saulėleidžio skrydį". Dar 1921 m. jis su Dasaičiu (Dr. D. Jasaičiu) buvo išleidęs "Padangę". Temos įvairios, kiek atitrauktinės, eiliavimo technika sklandi, bet ji kartu užgožia šiltesnio jausmo pasireiškimą.

Kiek ilgėlesnio periodo poeziją bus sudėjusi ir O.B. Audronė į savo antrąjį rinkinį "Žingsniai takeliu" (pirmasis -- "Beržų pasakos"). Ji tęsia tą pačią tradiciją tautiniais ir religiniais motyvais, bet šalia pirmųjų ketureilių dabar daugiau apylaisvioletinio, tačiau dar tebejungiamo, kad ir iš tolo, pamėgtų atskambių. Beveik visa Audronės poezija tebelieka praeities reminiscencijų rate, ir tik retkarčiais susivokiama betarpiškoj dabartyj.

Dažnesniais savo rinkinių tempais ėmė reikštis Liūnė Sutema, praeitis metais išleidusi tretįjį savo poezijos rin-

kinį "Bevardė šalis". (Kiti du ankstesnieji -- "Tebūnie tarytum pasakoj" ir "Nebėra nieko svetimo"). Sutema ieško naujo išraiškos žodžio ir būdo ir daugiau priklauso vadinamam avangardiniam judėjimui. Dėl to ir jos eiliavimas nebe tradicinis. Liūdesio gaidų į jos poeziją įnešė kai kurių mūsų jaunų avangardinių rašytojų mirtis. Bet atrodo, kad jos poezija gilėja, išeina iš uždarmos, ieško ir gilesnės minties, kas sveikintina.

Lyg ir visos tautos epopėją parašyti, kad ir lyrine forma, buvo užsibrėžęs Antanas Rūkas savo kūriniu "Mano tautos istorija". Tai poetiškai, lyriškai perbėgta Lietuvos istorija nuo ledų gaidynės iki dabar. Laisvas eiliavimas vietoj artėja į prozą, net retoriką, mažindamas poezijos svorį. Bet tautos vargų vaizdavime poetas vėl daro pakilę poetinę prasmę.

Į betarpišką dabartį taiko Antanas Gustaitis savo humoristiniais eilėraščiais "Ir atsikrodo juodas varnas". Tai antroji jo satyrinių eilių knyga (pirmoji -- "Anapustėisybės"). Sklandus, klasiškas eiliavimas, taiklus humoras, atsargi, neįžeidžianti poezija laimi Gustaitį mūsų publikai. Pagrindinis poeto tikslas tebelieka donelaiškas ir maironiškas -- kovoti su visuomenės ydom, ypač materializmu, nutautimu ir sulėkštėjimu. Vietom pasitaiso ir stipresnio realistinio atspalvio (gal žodiktą reiktų ir apšifuoti).

(Nukelta į 6 psl.)

Žiemos malonumai...

Vyt. Maželio nuotrauka

ŽIEMOS RYTAS

Spindi saulė į ledo kristalą,
Koks šarmotų beržų išdidumas.
Ir nustebs taip eičiau be galo
Į žiemojusiais pasakų rūmais.

Rodos numėčiau žemišką svorį —
Blizga kelias ir šaukia keliauti...
Baltos eglės — lyg žvakės altoriaus,
Lyg šventovė dangaus žydras skliautas.

Džiaugsmo auką, svajojimų skrydį
Žemės Dievui šį rytą aukuoju,
Spinduliais mano veidas pražydęs,
Blizga sniego sidabras po kojų...

Juozas Almis Jūragis

Iš eilėraščių rinkinio "Tolimieji miraižai"

PRISIPAŽĮSTA, KAD BOLŠEVIKINĖ 'EPOCHA' LIETUVAI DAVĖ MINTIES NELAISVĘ

Vasario 19 d. Tiesoj yra J. Lankučio samprotavimai apie naują Vilniuje išleistą M. Sluckio romaną "Adomo obuolys". J. Lankučis yra vienas iš dabartinių metu Lietuvoj autoritetingųjų literatūros kritikų, berods dar nenustojusių komunistų partijos pasitikėjimo. M. Sluckis -- irgi tą patikėjimą tebeturįs, iš Lietuvos žydų šeimos kilęs rašytojas, jau įnešęs žymų įnašą į dabartinę, komunistų partijos prieštūroj vykstančią literatūrinę kūrbybą lietuvių kalba. Jis pasižymi geru lietuviškos aplinkos pažinimu ir glaudžiu sutapimu su taja aplinka.

Iš J. Lankučio pastabų galima spręsti, kad M. Sluckis, anksčiau planingai ir uoliai dalyvaęs dabartinės "socialistinės tikrovės" Lietuvoj paveiklo blizginiame, dabar, kaip ir keletas kitų rašytojų pastaraisiais laikais, yra nebe juokais išdrįsęs bei pasiryžęs gana atvirai pavaizduoti dabartinio Lietuvos gyvenimo tikrovės iškarpa ir besėjas atskleidęs paveikslą, ryškiai skirtingą nuo tų, kokiais tebedirga valdinių propagandistų deklamacijos apie "šlovingosios partijos" Lietuvoj neva jau išauklėtus "naujus tarybinius žmones".

Anot J. Lankučio, M. Sluckio romane liečiami opūs dabartinio gyvenimo reiškiniai ir ja-

me neįprasta esą tai, "kad čia inteligentų šeimos gyvenimas atskleidžiamas beveik išimtinai buitiniu aspektu, iki smulkių detalių fiksuojant ir pabrėžiant proziškiausią kasdieninių interesų sferą... Kamanių (tokia aprašomųjų asmenų pavardė) keliai, ruošiasi, pusryčiauja, prie namo durų susiduria su sargu, grūdasi į troleibusą, atvažiuoja į darbą, turi reikalų su bendradarbiais, viršininkais, paskui -- siuvėja, kirpėja, kavinė, pasirošimas ballui... Ir tik atomazga sukrečiant: po automobilio ratais žūsta prasižėres Kamanių tėvas, čia taip pat nemaža vietos užima tokios realijos kaip abortai, butas, "Moskvičius", santykiai su viršininkais ir pan".

Kritikas aiškina, kad "Romane Kamanių atsiskleidžia kaip žlunganti asmenybė, prarandanti pasitikėjimą pačiu savimi ir aplinka... rašytojas romane gvil dena labai svarbią problemą: jis bando parodyti žmogaus su svetimėjimo pavojų mūsų sąlygose... tiksliai ir nepakartojamai pateikiama savita knygos herojų gyvenimo atmosfera, ypač jų susvetimėjimas".

Tai įdomus ir reikšmingas pastebėjimas. Svetimėjimo (alienation) reiškinys ir Vakaru visuomenėse yra daugelio filosofų bei rašytojų dėmesio ir susirūpinimo objektas. Yra manan-

čių, kad tai tik "buržuazinių" visuomenių liga, pagal bolševinio marksizmo gaires surikiuotoj visuomenėj visai neturinti dirvos. O pasirodo, kad kaip tik dabartinė Lietuvos aplinkoj toks svetimėjimas ne tik gali mas, bet net būdingas reiškinys. J. Lankučis rašo, kad -- "skai tydamas šį romaną suvoki, kad kiekvienas iš mūsų didesnę ar mažesnę tokio Kamanių gyvenimo dalelę nešiojame savyje ir kad kiekvienam gresia pavojus atsiverti panašioje aklovietėje".

"M. Sluckio pavaizduotose žmonių santykiuose, jų pasamoneje glūdinčiuose kompleksuose, pagaliau butyje ir veikloje yra užgriebta kažkas labai tipiško ir būdingo mūsų laikams. Iki šiol apie tai, berods, niekur nebuvo tiek daug, taip atvirai ir tiesiai pasakyta, užaštrinta. Šiame romane vaizduojami žmonės išryškėja realiaime, tikroviškame aplinkos fone, autoriui venigiant pagrąžinimo, literatūrinės butaforijos".

"Tipiška ir būdinga mūsų laikams", anot J. Lankučio, yra ryškios asmenybės, talentingo mokslininko ir inteligento "traukimas iš aktyvių gyvenimo pozicijų", o svarbiausia tokio žu gimo priežastis bene būsianti ta, kad asmuo "nepripato prie gyvenamosios epochos, kad jis

(Nukelta į 6 psl.)

MŪSŲ LIETUVA

"MŪSŲ LIETUVA". Krašto vietovių istoriniai, geografiniai, etnografiniai bruožai. III tomas. Paruošė Bronius Kviklys, Lietuvių Enciklopedijos Leidykla, 719 pusl. Šis "Mūsų Lietuvos" tomo turinys: III, vidurio Lietuva (tęsinys), Šiaulių apskritis (Rytinė dalis), IV. Šduva (Šuvalkija), Bendroji apžvalga, Mariampolės apskritis, Kauno apskritis (pietinė, arba Šduvos dalis), Šakių, Vilkaviškio, Seinų, Alytaus (vakarinė, arba Šduvos dalis), Šuvalkų, Augustavo apskritys, Vietovės į pietryčius nuo Augustavo apskrities, Lietuviškas palikimas į pietus ir į rytus nuo etnografinės Lietuvos ribų, Naujarduko apskritis, Bibliografija Šduvos sričiai.

Vis tikrai didelė ta Lietuva, Ji visa nesutilpo į tris "Mūsų Lietuvos" sūdriai suglaustai prirašytus toms (756 - 750 - 719 pusl.). Dar būsiąs ir ketvirtas tomas. Be abejo, sakančių, net rašančių, atsiras, jog čia paskelbti ne visi ir ne taip tie jau pažadėtieji bruožai. Mėgstas knaisiotis po svetimus rašinius čia gali atrasti daug ką geru žodžiu paminėtino. Tokie rašiniai tik džiaugsmą ir pasididžiavimą teikia. Juose pamatai Tėvynės vidujinį, išorinį, istorinį grožį.

Tiek kruopščiai prirašyta naujojančis archyvais ir įvairiais dokumentais, gyvais žodžiais, tiek pririnkta įdomių nuotraukų iš plačių apylinkių net pastaraisiais metais. Reik stebėtis, kad tai padaryta vieno dirbančio dirbtuvėje dar dėl kasdieninio duonos kėsnio, žmogaus.

Plačiai išsiblaškę po visą žemės paviršių pažįstamieji žinovai, nepamiršę gimtųjų padangių. Ne visi tepasiekiami dokumentai, kuriais galėtų remtis praeičiai paryškinti. Susirašinėk, gaudyk žinias -- žineles. Po okupuotą Lietuvą tik svajonėmis bevaikščiodamas, bevažinėdamas, kad pats savo akimis pamatytumei tą ar kitą vietą, kad tikslesnį žodį raštui surastumei. Galėjo apditi atmintyje ir seniau gautieji įspūdžiai, laiku bėgant dešimtimis metų.

Kame ta periodinė spauda, kurioje pasitaiko Gimtajam kraštui pažinti duomenis ar kartais ištraukų iš senyvesnių raštų praeičiai atskleisti. Jų radęs "Mūsų Lietuvai" tinkamos medžiagos ją surašyk, tikrink, rink paveikslus, nuotraukas. Kiekatidos, kiek akylos laiko. Kiek reik laiko vien surašymui jau surinktos medžiagos, suskirstytos. Juk čia jau spausdintus puslapius tūkstančiais puslapių (2225) imta skaičiuoti. Norint bent kiek suprasti atliktajam darbui pasižventimą, kruopštumą, išvermę, reik pačiam mėginti aprašyti bent savo tik keilolikos ketvirtainių kilometrų gimtinės padangę. Tikėmus apie tai jau vien galvoti, tuoj išskyla aišbės neaiškumų, užuomarsos. Ką jau besakysi, ėmęs rašyti, stendamas nenusižengti kadaise taip aiškiai tikrovei.

Pigu, žinoma, šiandien kabinėtis, kodėl, sakysim 31 pusl. atspausa "apskutinio" vietoj paskutinio, arba kodėl 485 pusl. vietoj artilerijos yra "ratileries".

Prasmingai liečiama ir tolimos praeities gausi medžiaga ir dabartinių dienų neišdilstamieji vaizdai. Šią medžiagą reikėjo iš kur nors išgauti. Ji pati nepasipiršo rašančiam. Atseit, rask ir tik paskui rašyk. Vienos kad ir geros atminties čia toli gražu nepakanka. Reikalinga sumanumo, apdairumo, gilių ryšių su knygomis, plačių pažinčių su Gimtojo Krašto mylėtojais. Tad, nesistebėtina, jei praspukti gali ir smulkios neapdairios pakildos. Negalima visa tai suversti vienam autoriui. Beto dar darbas buvo dirbamas atliekamu laiku, taip sakant, poilsio nuo darbo metu, ūmai, greitai didelios įtampos darbas, ir toks didelis darbas.

Bet kurios vietovės bet kas suras čia kaimo bei parapijos vardą, suras, jei tik kas buvo ar yra prasikišęs pro kasdieninius įvykius, pro bendrus vi-

(Nukelta į 6 psl.)

V. Igno paroda Bostone

Dail. Vytauto Igno kūrinių paroda šį šeštadienį kovo 4 d. 7:30 v.v. atidaroma Bostone Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4th St. Paroda rengia LB Bostono Kultūros Klubas. Paroda bus atidara iki kovo 12 d. Lankymo valandos: kovo 5 d. nuo 11 iki 9:30 v.v., kovo 6-10 d. nuo 7 v.v. iki 9:30 v.v., kovo 11 d. nuo 2 iki 8 v.v. ir kovo 12 d. nuo 11 iki 5 v.v. Parodoje bus išstatyti V. Igno tapybos ir grafikos kūrinių. Nuotraukoje jo grafika "Piemenėliai".

ŽVILGSNIS Į 1966 METŲ LITERATŪRINIŲ DERLIŲ...

(Atkelta iš 5 psl.)

Partizaninės, trėmi-
mų temomis poezijos (25
metų sukakties proga) da-
vė naujas autorius My-
kolas Viltis, kurio "Ne-
parašyti laiškai" yra dau-
giau prozinė poezija, ne-
gu tikros eilės. Jose yra
ir nuoširdaus poetišku-
mo. Jos kur kas geres-
nės už pereitais metais
minėta proga išleistas J.
Porojaus "Partizanų
akis", kurias prieš
spausdinant reikėjo ge-
riau peržiūrėti.

Iš mūsų klasikų pra-
eitais metais Romuva
New Yorke išleido Mai-
ronio "Balades", kurios
turėjo eiti reprezentaci-
ne knyga, nors šie pri-
valumai ir nebuvo išlai-
kyti visais atžvilgiais,
bet girtinas leidėjo ryž-
tas.

Žvelgiant į praeitų me-
tų prozos grožinę lite-
ratūrą pirmiausia tenka
minėti J. Gliados roma-
ną "Delfino ženkle", lai-
mėjusį Draugo 15-ji ro-
mano konkursą. Šiuo vei-
kalu bandoma spręsti šei-
mos, tikriausiai naujos gy-
vės ir sedatyvinių gyvy-
tų problemą. Veikalo ato-
mazga nėra tragiška, ir
jo stiprumas glūdi ne
tik kompozicijoje, kiek
naujų charakterių pa-
vaizdavime. Rašytojas
veda mus į naujo ame-
rikinio gyvenimo aplin-
kybes, kur vyro mate-
rialinės gerovės sieki-
mas papildomas moti-
nos religingumu.

Laimėjęs "Giedros"
korporacijos premiją
Aloyzo Barono roma-
nas "Trečioji moteris"
irgi sprendžia šeimos
problema, tik kitu atžvil-
giu: čia išskyla adoptuo-
to vaiko (iš žydų geto
dar Lietuvoj karo metu)
ir jį adoptavusios ir tik-

PRISIPAŽISTA, KAD BOLŠEVIKINĖ...

(Atkelta iš 5 psl.)

nejaucia jai jokios dvasinės gi-
minystės".

O ta dabartiniam Lietuvos
laikams būdinga aplinka štai
kaip privertė trauktis iš po-
zicijų:

"Gabus biologas, dar prieš
dešimt metų pasireiškęs su
drąsiais bandymais genetikos
srityje. Tačiau tada dogmatikų
buvo apšauktas eretiku. (Su-
prask -- nukrypusių nuo Lysen-
ko teorijų. E.). Kovoti už savo
idėjas jis nedrįso, nes jautėsi
gyvenęs su ne visai švaria kad-
ry škaitos anketa (tėvas -- bu-
vęs vargonininkas, brolis -- pri-
tapes prie buržuazinių naciona-
listų). Kamanis pasitraukia iš
aktyvių kovos pozicijų, egzis-
tuoja, prisitaikydama prie ap-
linkybių, tūnodamas savo klau-
te".

Taip patys komunistų parti-
jos patikėtiniai, netgi pačiame
partijos oficioze išryškino, ką
Lietuvai davė rusų bolševikų
primestoji "epocha": minties ne-
laisvė, kurioje mokslo tiesas nu-
stato partijos dogmatikai, o moks-
lininko darbas priklauso nuo an-
keton patekusių duomenų apie
jo tėvą ar brolį.

Ir išryškino, kad su tokia epo-
cha Lietuvos inteligentija nesu-
tapo, todėl tik egzistuoja, taiko-
si prie aplinkybių ir tūno savo
kiaute. Tai ne paskiras reiškinys
o beveik visuotinis, nes, anot J.
Lankučio, toki savo kiaute tūnan-
tieji žmonės yra žmonės, "kokių
kasdien daug gali sutikti kiekvie-
name name, troleibuse, krautu-
vėje". (ELTA)

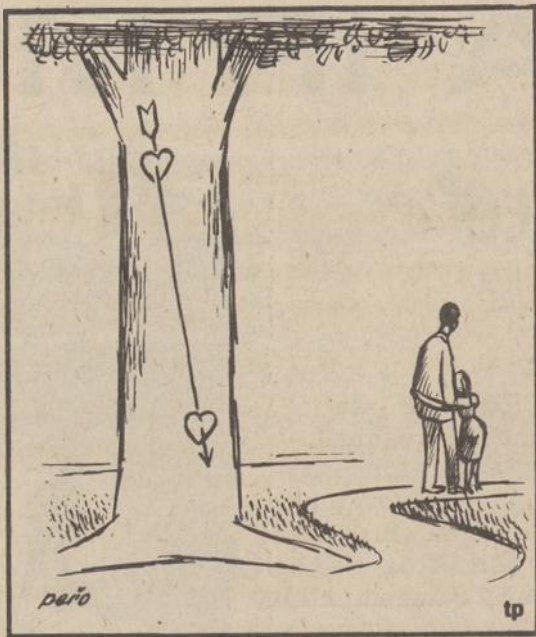
ros motinos problema,
šių dviejų jausmus nu-
sinešus trečiajai -- mar-
čiai. Ir čia stipresnių
lūžių nėra, bet veiklas
turi taikingą, ramią ato-
mazgą. Veiksmas sa-
vaip kompoziciškai pi-
namas, vieną pasakojim-
ą įreminant į kitą.

Žiauriųjų Sibiro trė-
mimų 25 metų sukaktu-
vėms priminti parašytas
ir Alės Rūtos "Žemės
šauksmas". Iš tikrųjų tai
didesnė apysaka, kur ro-
domas Sibiro lietuvių gy-
venimas, našlaičio liki-
mas ir jo odisėja. Tai
iš tiesų graudus pasako-
jimas. Našlaičio pergy-
venimai lyg sako, kad ir
veiklas daugiau skir-
tas jaunimui. Jo rašyme
žymu kiek skubotumo,
yra neišlyginto teksto,
pasikartojančių vaizdų.
Tačiau šiaip Rūtos pasa-
kojimas lengvas. Ji da-
bar beveik viena iš produk-
tingiausių mūsų rašyto-
jų.

I kiek tolimesnę pra-
eiti, susijusią su Vilni-
mi, nukelia J. Petrėno
(F. Tarulio) romanas
"Vilniaus rūbas". Vei-
kalo fabulą sudaro Vil-
niaus batsiuvių nuotyki-
ai su šv. Stanislovo statu-
los rūbo skiautėmis Lie-
tuvos kaime, kur jį tam-
pa tikru "stebukladariu"
kol reikalas išaiškėja ir
pagautasai vėlištremia-
mas į Vilnių. Nors vei-
kalas gana stambus (ko-
ne 500 pusl.), bet jam
stinga ryškesnės fabu-
los, kuri yra vienas iš
pagrindinių romano rei-
kalavimų. Lėtas veiks-
mas kūrinių gerokai ište-
sia. Tačiau tuos trūkum-
us rašytojas bando at-
sverti vaizdingu stiliumi,
gerais palyginimais,
tais kitais gero veikalo
privalumais.

Dar toliau į praeiti,
siekiančią net baudžia-
vos laikus, veda mus Ne-
lės Mazalaitės "Miestelis,
kuris buvo mano",
laimėjęs Aidų 1965 me-
tų premiją. Iš tikrųjų tai
devynios pasakos, kur
legenda jungiama su re-
alybe. Čia turime reika-
lo su vadinamu rėminiu
pasakojimu, kai iš pa-
grindinio siužeto išplau-
kia antras, tačiau visus
pasakojimus jungia bend-
ra atmosfera, ir gauna-
me kaip ir ištisinį kūrini-
nį, kur blanksta legendos
ir tikrovės riba.

Netolimų laikų parti-
zaninę temą doroja Al-
girdas Landsbergis, ku-
rio "Penki stulpai tur-
gaus aikštėje", yra, be-
rods, vienintelis dramos
veiklas, pasirodęs pra-
eitais metais. Be abejo,
tais metais scena nebu-
vo tuščia, ir jai ne kar-
tą pasirodė jau anksčiau
parašyti veikalai vai-
dinimui (J. Griniaus, K.
Ostrausko, ypač A. Kai-
rio). Dabartinė A. Lands-
bergio drama buvo pa-
rašyta prieš 10 metų, bu-
vo išversta į anglų kalbą
ir vaidinta amerikiečių
teatruose. Jos siužetas
imtas iš Daumanto "Par-
tizanai už geležinės už-
dangos". Dėl linkimo į
simbolizmą, stoką lokali-
nio kolorito ir dėl trak-
tavimo pjesė buvo su-
silaukusi kontraversinių
atsiliepimų. Tačiau jos

Be žodžių...

ARTĖJANČIO PAVASARIO GARSAI

"Laiškai Lietuviams" žurna-
las, kurį leidžia tėvai jėzuitai
Chicagoje, dabartiniu metu la-
bai praplito mūsų tarpe. Žurna-
las labai gyvai paliečia opius
mūsų gyvenimo klausimus: jau-
nuomenės, šeimos, religijos, li-
teratūros ir meno klausimus.
Iškeliamos problemos nagrinė-
jamos moderniško gyvenimo po-
žiūriu atvirai ir tolerantiškai.
Gal dėl to žurnalą vertina ir
lietuvių evangelikai, kurių ne-
mažas skaičius gyvena Ameriko-
je. Gera spauda, meniškios ir
skoningai parinktos iliustraci-
jos labai praturtina žurnalo iš-
vaizdą ir turinį.

Jau ilgesnį laiką žurnalą re-
daguoja kun. K. Trimakas, S.J.
Žurnalas išvaizdos ir turinio
atžvilgiu vis kas met keičiasi,
tobulėja ir darosi įdomesnis ir
patrauklesnis. Šiame kūrinyje
me darbe vyr. redaktoriui pa-
deda redakcinė žurnalo kolegi-
ja, į kurią įeina: administrato-

rius P. Kleinas, S.J., kun. J.
Vaišnys, S.J., kun. G. Kijaus-
kas, S.J., Dr. A. Liulevičius,

"Laiškai Lietuviams" redak-
torius kun. K. Trimakas, S.J.

B. Bulotaitė ir kun. A. Kezys,
S.J. Žurnalo viršelis ir vinje-
tės A. Kurausko.

Pavasariui artėjant, kasmet
ruošiamas žurnalo parengimas
- koncertas. Šis koncertas pa-
sižymi aukštu meniniu lygiu ir
savo originalumu išsiskiria
iš kitų Chicago parengimų tar-
po.

Dar kada vasara žydi pilna-
me savo grožyje, kun. K. Tri-
makas jau pradeda rūpintis
ateinančių metų žurnalo kon-
certo programa. Šiais metais
toks koncertas įvyks kovo mėn.
11 d. Jaunimo Centro salėje,
Chicagoje.

Šio koncerto programą atliks
smuikininko Izidoriaus Vasyliū-
no suorganizuotas trio, kurį su-
daro jis pats, stūnas Vytenis --
pianistas ir smuikininkas kun.
V. Valkavičius. Turėsime pro-
gos susipažinti su kamerinės
muzikos menu, kuris yra labai
vertingas, įdomus, bet retai
mūsų tarpe girdimas.

Izidorius Vasyliūnas yra vie-
nas iš žymiausių mūsų smuiki-
ninkų, kuris Amerikoje dažnai
pasirodo koncertuose ir svetim-
šalių tarpe. Malonus, dainuojan-
tis smuiko tonas, gera technika,
darbštumas ir talentingas pro-
gramos išpildymas visada jam
garantavo jo koncertų pasiseki-
mą. Amerikiečių muzikos kriti-
kai šias jo savybes vertina
ir dažnai iškelia savo spaudoje.

Jis yra vienintelis mūsų mu-
zikas, kuris visą savo užkon-
certus gaunamą honorarą pas-
skiria jo paties steigiamam lie-
tuviškoms kamerinės muzikos
kūriniams išleisti fondui. To
fondo lėšomis jau išleista K.
V. Banaičio ir J. Gaidelio so-
natos. Be to jis yra įgijęs ir
išleidęs sonatų plokšteles. Savo
repertuare turi visą lie-
tuvišką muziką smuikui.

I. Vasyliūno suorganizuotas
trio dažnai koncertuoja ir sa-
vo repertuare turi vertingų ka-
merinės muzikos kompozicijų.
Amerikiečių muzikos kritikai
(pav. J. McLellan) labai pa-
lankiai ir šiltai įvertina trio
grojimą. Chicagoje jie koncer-
tuos pirmą kartą. Šiam koncer-
tui parinkta vertinga progra-
ma: H. Prucell, G. F. Tele-
man, J.S. Bach ir G.F. Handel
kamerinės muzikos kūriniai.
Šio žanro muzika platesnei vi-
suomenei yra mažiau žinoma ir

rečiau girdima. Bacho ir Han-
delio vardai dažniau užtikami
koncerto programose, tačiau H.
Purcell kompozicijos daug kam
visai nežinomos. Norėčiau pri-
minti, kad Henry Purcell (1659-
1695) yra vienas iš žymesnių
anglų kompozitorių. Savo amži-
ninkų jis buvo nepripažintas, pa-
mirštas tik vėliau "atrastas" ir
dabar laikomas genialiu savo
laikotarpio kompozitorium, ku-
ris pranksti gimė. Mirė kaip
ir Mozartas labai jaunas -- vos
35 metų amžiaus sulaukęs. Pa-
rašė labai daug operų, kanta-
tų, psalmių, oratorių ir vertin-
gų kamerinės muzikos kūrinių.

Šiame koncerte girdėsime jo
"Aukso Sonata F-dur", suside-
dančią iš trumpų penkių dalių.
Šiame koncerte taip pat daly-
vauš rašytoja, aktorė ir reži-
sierė Birutė Pūkelevičiūtė, ku-
ri šiam vakarui pasirinko re-
žisuoti Milašiaus poeziją: "Pa-
guodos Žodžiai", "Rugsėjo Sim-
fonija" ir ištraukas iš lyriškos
poemos "Miguel Manara", kuri
1952 m. buvo perkomponuota į
operą ir vėliau pastatyta Muen-
chene.

Manau, kad šis artėjančio pa-
vasario koncertas bus visiems
įdomus ir ilgesnį laiką pasiliks
mūsų atmintyje.

Antanas Nakas

MUSU LIETUVA

(Atkelta iš 5 psl.)

sai apylinkėi darbus dabar ar
tolimosios praeities išgyveni-
mus.

Čia nėra "mes ir Lietuva",
čia yra tik "Mūsų Lietuva". Dėl
to raskime čia save, arba elg-
kimės taip, kad ateityje pana-
šiuose raštuose būtume paminė-
ti.

Lai sugebantieji bent apie sa-
vo gimtosios padangės siaurę-
laite aplinką pradeda rašyti ir
lai parašo, kad kas atmintina
nedingų ir neišnyktų be pėds-
kų. Šiandien nežinau, kas atei-
čiai gali būti naudinga - reika-
linga.

Gerbiamojo autoriaus jau pra-
mintu keliu meskime eiti Gim-
tojo Krašto praeitį išsaugoti
bent paprastais raštais, tuomet
patys, patyrę ir įsitikinę, aiš-

kiai pasakysime, koks sunkus,
bet koks brangus šis darbas
Gimtajam Kraštui arčiau pažin-
ti, dar la biau jį pamėgti.

Ig. Končius.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

HELP WANTED MALE

RUBBER
CHEMISTS
TECHNICIANS

Nationally known company
has openings for experienced
chemists and technicians in its
Southwestern Michigan plant.
A degree and 3 or more years
experience in mechanical rub-
ber products is required for
the Chemist's position. Experi-
ence in compounding for mold-
ed rubber goods or rubber roll-
ers preferred. Salary is open
and commensurate with quali-
fications. Excellent fringe ben-
efits. Rapid advancement is
possible for a hard working
man. Contact Mr. F. W. How-
ell, 616 279 5161 between 8 a.m.
and 5 p.m. weekdays or at
616 279 2903 nights and on
weekends or write:

The Dayco Corporation
(Formerly Dayton Rubber Co.)
THREE RIVERS, MICHIGAN, 49093

(25-26)

1ST CLASS SKILLED
FIXTURE BUILDERS
MILL HANDS
RADIAL DRILL
HANDS
HYDRAULIC FITTERS

Must have job shop experience.
DAY & NIGHT SHIFT.
68 hour week. Fringe benefits.

WELDMATION, INC.
31720 STEPHENSON HWY.
MADISON HTS., MICH.

(20-29)

WANTED JOURNEYMEN

B & S AUTOMATICS

SCREW MACHINES

Set up and operate 3rd shift
South Bend Area Company offering
excellent future for right man. Must
be able to handle all phases of set
ups. Wages in excess of local rates
plus night premium. Steady work,
paid holidays, vacations and insur-
ance. Call R. Robinson, 219-232-2051.
An Equal Opportunity Employer

(21-30)

WANTED
FABRICATORS, WELDERS,
ENGINE LATHE OPERATOR,
MACHINISTS

Year around, inside, steady work, paid vacation
and fringe benefits.

WRITE, CALL OR APPLY MR. J. ABERNETHY
INDUSTRIAL WELDERS
AND MACHINISTS

1003 MINNESOTA AVENUE, DULUTH, MINNESOTA
(218) 727-8559

(22-31)

FIREMAN - PAPER MILL

MUST HAVE 2ND CLASS LICENSE. SHIFT WORK.
STOKER AND PULVERIZED COAL BURNING
BOILERS.

WILL PROVIDE TRAINING TOWARD YOUR EN-
GINEER'S LICENSE. INCLUDES SHIFT DIFFEREN-
TIAL, LIFE INSURANCE AND MEDICAL BENEFITS,
RETIREMENT PLAN ETC.

ST. REGIS PAPER CO.

MAIN ST.,
EAST PEPPERELL, MASS.

An Equal Opportunity Employer
MENTION THIS AD

(24-26)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

A. Rimtenis

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

KAMERINIO ANSAMBLIO KONCERTAS

Kovo 12 d. 4 val. p.p. šv. Jurgio parapijos salėje įvyks Bostono kamerinio ansamblio (Izdoriaus ir Vytauto Vasyliūnų ir kun. V. Valkavičiaus) koncertas, kurį globoja Vys. Valančiaus lituanistinės mokyklos Tėvų komitetas.

Visi lietuviai kviečiami į koncertą atsilankyti, nes tai bus reta proga išgirsti šį ansamblį, kuris po koncerto Chicagoje, atvyksta į Clevelandą.

* GALLERY INTERNATIONAL, meno žinovų pripažinta viena geriausių galerijų Clevelande, kovo 4 užsidaro.

Galerija, vadovaujama Stefos ir Vytauto Gedgaudų, trijų metų laikotarpyje suruošė 24 parodas įvairių tautybių dailininkų ir skulptorių, tarp kurių su savo kūriniais turėjo progos pasirodyti ir šie lietuviai menininkai: Alfonsas Dargis, Antanas Mondys, Vytautas K. Jonynas, Roma Viesulas, Vytautas Kasiulis, Jonas Rimša, Viktoras Petravičius, Vytautas Ignas, Vaclovas Ratas, Vytautas Raulinaitis ir Leonas Urbonas.

Visos galerijoje rengtos parodos amerikiečių spaudoje susilaukė plataus ir gero įvertinimo.

Galerijoje pastoviai talkininkavo Genė Benienė.

* Kaziuko Mugė Clevelande įvyks kovo 5 d. nuo 11:30 val. iki 2:30 val. p. p. šv. Jurgio parapijos salėje. Laužas — 3:15 val. po pietų.

Skautės ir skautai maloniai kviečia visus kovo 5 dieną pas save į svečius. Kaziuko mugė visų lauks lietuviškos lėlės, velykiniai margučiai, verbos ir aguonos, širdys ir riostainiai.

VEKLUS VASARIS PILĖNŲ TUNTE

Kad ir trumpas vasario mėn., bet šiemet jis buvo gausus skautiška veikla. Clevelando Pilėnų Tuntas savo bukle, 24600 Lake Shore Blvd., vasario 15 d. paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį. Šventę įprasmino išodžio apeigos.

Clevelando skautai tunto sueigoje pagerbė v.s. V. Šenbergą. Ta proga skautas V. Narušas ir jaun. skautas R. Kamantas įteikė stovyklėlę.

Praeitą šeštadienį Clevelande LF vajaus komiteto sušauktame susirinkime įstojo keletas naujų narių. Nuotraukoje grupė asmenų papildė savo įnašus, arba naujai įstojo į LF su vajaus pirmininku dr. E. Lenkausku. Iš kairės: F. Eidimtas, Z. Tarutis, kun. Goldikovskis, E. Steponavičius, J. Skavičius, Vl. Blinstrubas, P. Mikšys ir LF vajaus Clevelande pirmininkas dr. E. Lenkauskas. V. Plodžinsko nuotrauka

IŠ LF CLEVELANDE VEIKLOS

Lietuvių Fondui aukoję -- Clevelande ir apylinkėse:

Po 1000 dol.:
Dr. V. Adams, dr. J. Balčiūnas, dr. A. Baltrukėnas, dr. R. Gineitis, dr. E. Lenkauskas, dr. A. Miliauskas, dr. V. Ramanauskas, dr. J. Stankaitis, dr. J. Skrinska, St. Astrauskas, Pr. Aleksandravičius, kun. Klebonas B. Ivanauskas, J. Miglinas, J. Staniškis.

Mažiau tūkstančio:
LB II Apylinkė -- \$750; LB I Apylinkė -- \$750; P. Žiūrio Fondas -- \$290; dr. Sabaitis -- \$200; dr. E. Juodėnas -- \$200; J. Vaičiūnis -- \$200; P.D. Mikoliūnas -- \$200; V. Maurutis -- \$200; K. Karpis -- \$150.

Po 100 dol.:
Pr. Alekna, V. Apanius, Pr. Ambrazevičius, J.M. Apanavičiai, Ateities Klubas, J. Bartkus, N.P. Bieliniai, K.A. Balaišiai, M. Barniškaitė, V.M. Bruožiai, A.M. Bankaičiai, St. Barzdukas, Al. Banys, V. Benokraitis, P.E. Cigai, A. Drasutienė, P. Drabišius, Z. Dautar-

kus. Vakarienes dalyvams ypač mielos buvo pačių Šenbergų pasakytos mintys apie jų šeimoje ir gyvenime nueitą bendrą kelią. F.s. V. Butkienė visų vardu įteikė v.s. V. Šenbergui dail. Vyt. Raulinaičio Geležinio Vilko skulptūrą ir adresą. Vakariene užbaigta skautiškos liepsnos tortu ir nuoširdžiais linkėjimais Šenbergų šeimai. (gi)

ATDARA SEKMADIENĮ!

18901 Shawnee Ave., į rytus nuo E. 185 gatvės, prie Nauj. Parapijos. 3 mieg., ištinis rūsys. TIK 13.900 DOLERIŲ

Laurich Realty
496 E. 200 St.
Tel. 481-1313

* Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

PAJAMŲ MOKESČIŲ BLANKAI PILDOMI

7 dienas į savaitę Friendly Flower Shoppe krautuvių. 6900 Superior Ave., telef. 431-6339.

Darbo valandos: pirmadienį penktadienį — 4 val. p. p. iki 9 val. vak. šeštadienį — 12 val. iki 9 val. vak. sekmadienį — 9 val. iki 6 val. vak.

Kitu metu — pagal susitarimą. Čia pildydami pajamų mokesčių blankus galite susikalbėti lietuviškai.

tas, K. Eidukaitis, E.F. Eidimtai, J. Gudėnas, V.A. Garmai, M. Gruzdytė, A. Gudėnienė, J. Al. Juozaičiai, Iz. A. Jonaičiai, inž. J. Jasinevičius, M. Jiešmantienė, V. Al. Juodvalkiai, V. Juodis, St. Jurgaitis, A.A. Jonaičiai, J. Kaklauskas, V. Kasakaitis, F.N. Kaminskai, J. Kazickai, Ed. Karnėnas, V. Kamantas, P. Mikšys, X.Y., O. A. Mikulskiai, A. A. Mikoliūnai, P. Milašius, V. Nagius-Nagevičienė, K. Narbutaitis, Rev. T. Narbutas, J. Petkevičienė, B. Paulionis, Pr. M. Puškorai, Piliečių Klubas, Z. Prūsas, E. I. Rydeliai, V.O. Rociūnai, J. Ramanauskas, A. Styra, K.E. Širvinskai, A.J. Sušinskai, V. Sakas, J.E. Steponavičiai, P. Šemeta, P.M. Tamuliai, K. Talat-Kelpša, Teisin. D-ja Clev. E. Unger, V.T. Urbaičiai, M. O Vinclovai, R. Valodka, E. Varkojis, K.O. Žygal, J.O. Žemaičiai, J. Žilionis, K. Vilimas, Šv. Kazimiero lit. mokykla, Vysk. Valančiaus lit. mokykla, Leo Banis, L.B. Kazėnai, kun. K. Žemaitis.

Mažiau:
J. Miščikas \$71.50; A. Vede-gys -- \$50; V.S. Rutkauskai -- \$50; Liet. Susiv. 136 kuopa -- \$25.

(Bus daugiau)

* Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

VASARIO 16 MINĖJIMAS DAYTONE

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 49 metų minėjimas buvo suruoštas vasario mėn. 19 d. 10 valandą buvo atliktos iškilmingos pamaldos, kurias laikė kun. dr. Narbutas, pasakodamas tai dienai pritaikytą pamokslą lietuvių ir anglų kalbomis. Pamaldoms pasibaigus buvo eiseną prie trijų kryžių paminklo, kur buvo padėtos gėlės ir sukalbėta malda už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus. Pamaldose, ir eisenoj prie paminklo dalyvavo atvykęs iš Washingtono kongresmanas Charles W. Whalen Jr.

Po pamaldų kongresmanas aplankė kun. dr. Narbutą, kur inž. Algis Zaprackas turėjo progos jį supažindinti su Lietuvos laisvės byla ir lietuvių tautos aspiracijomis atgauti laisvę ir nepriklausomybę. Jis prašė kongresmaną paremti mūsų vedamą kovą ir padėti gauti leidimą iš Valstybės Departamento transliavimui per Radio Free Europe specialią programą į Baltijos kraštus. Kongresmanas pažadėjo susipažinti su šiuo reikalu ir pagal galimybę padėti.

Trečią valandą, gražiai lietuviškais motyvais papuošto parapijos salėje, buvo pravestas iškilmingas nepriklausomybės šventės minėjimas. Minėjimą pradėjo Leonas Razauskas, kviesdamas visus sugiedoti Amerikos himną. Invokaciją sukalbėjo kun. dr. Narbutas, programą pravedė studentė Birutė Masilionytė, pasiūšusi tautiniais drabužiais. Trumpą kalbą anglų kalboje tema "Lietuvos Nepriklausomybė" pasakė Marijona Lucas, viena iš veikliausių veikėjų Daytono. Pagrindinis kalbėtojas buvo inž. Algis Zaprackas, ką tik grįžęs iš Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso. Kalbėtojas pasakė labai patriotinio turinio kalbą lietuvių ir anglų kalbomis, taikydamas lietuvių kalboje visiems lietuviams, o anglų kalboje čia gimusiems. Po to, visuomenininkas Franas Gudelis paskaitė gautus sveikinimus, pranešė apie Ohio valstijos gubernatoriaus paskelbtą proklamaciją Vasario 16 dienos progą ir perskaitė rezoliucijas. Žodžiu sveikino estų ir latvių atstovai.

Po trumpos pertraukos buvo meninė dalis, kurią atliko be mažų išimčių, čia gimę ir augę lietuviai ir jų vaikai. Minėjimas buvo baigtas Lietuvos Himnu ir trumpu baigimo žodžiu, kurį tarė Daytono Lietuvių Vyčių Firmininkas Stanley Vaitkus. Aukos, skirtas Amerikos Lietuvių Tarybai, rinko Jonas Kvietys.

Po minėjimo ponios visus pavaišino. Minėjimas praėjo patriotinėje ir draugiškoje nuotaikoje. (d)

DIRVOJE
DIDELIS
PASIRINKIMAS
PLOKŠTELIŲ
IR
NAUJŲ KNYGŲ

HELP WANTED MALE

THE
CLEVELAND
PNEUMATIC
Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-
HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINĮ
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS.

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL
341-1700

for an interview convenient
for you.

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VASARIO 16 EAST CHICAGOJE

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 49-tos metinės East Chicagoje pradėtos š.m. vasario 16 d. lietuviškos trispalvės pakėlimu prie miesto rotušės.

Vasario mėn. 19 d., sekmadienį, minėjimas buvo tęsiamas abiejose lietuvių parapijose: Garyje ir East Chicagoje. Buvo atlaikytos iškilmingos Mišios už savanorius, karius ir partizanus kritusius kovose ginant Lietuvos laisvę. Iš kilmingas aktas įvyko 6 val. vakare šv. Kazimiero (lietuvių) parapijos salėje, Garyje. Mat, mūsų apylinkėje yra nusistovėjęs paprotys, kad Nepriklausomybės atstatymo minėjimai rengiami vienais metais Gary mieste, o antrais -- East Chicagoje.

Ši minėjimą rengė ALT Lake apskrities skyrius, kuriam nuo pat įsteigimo vadovauja čia gimęs taurus lietuvis Albertas Vinikas. Nedidelė parapijos salė prisipildė svečiais, kurių tarpe matėsi senosios kartos ateiviai, čia gimę ir augę jų vaikai ir vaikaičiai, naujieji ateiviai ir jų vaikai. Tai vienintelė šventė, į kurią susirenka įvairių kartų lietuviai. Minėjimą pradėjo ALT skyriaus pirm. Albertas Vinikas ir programai pravedi pakvietė vietos parapijos kleboną kun. dr. Igną Urboną.

Įneštos vėliavos. Vėliavų įnešimo apeigoms vadovavo Vytauto posto legionieriai. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Šv. Franciškaus parapijos klebonas kun. Ig. Vichuras sukalbėjo invokaciją. Programos vadovas supažindinamas su šios dienos reikšme, priminė, kad Lietuva švenčia ne vien 49-sias Nepriklausomybės atstatymo metines, bet, taip pat, 714-tąsias nuo Mindaugo karūnavimo.

Sveikino Gary burmistras M. Katz ir E. Chicago burmistras dr. John Nicosia. Fastarasis savo sveikinimą užbaigė lietuviškai: gimęs lietuviu -- būsi lietuviu.

Fagrindinę minėjimo kalbą skaitė Lietuvių Fondo organizatorius bei dabartinis valdybos pirmininkas dr. A. Razma. Jo paskaita susidėjo iš dviejų dalių: pirmąją dalį paskaitė angliškai, o antrąją lietuviškai. Savo paskaitos lietuviškoje dalyje dr. A. Razma palietė mūsų politinį ir kultūrinį gyvenimą.

Perskaitytas mūsų kongresmano Ray Maden sveikinimas ir taip pat, jo pasakyta kalba Vasario 16 d. proga kongrese. Priimtos ir pasiūstos rezoliucijos Valstybės prezidentui, Valstybės Sekretoriui, abiem Indianos senatoriams ir vietinei spaudai. Oficialioji dalis baigta kun. J. Daniels padėkos malda.

Meninėje dalyje pasirodė solistė N. Aukštuolienė ir Gary lituanistinės šeštadieninės mokyklos mokiniai, vadovaujami mokytojų: K. Fečkaitienės ir V. Lapinsko. Mokinių choras (apie 20 vaikų) padainavo net 6 daineles, pašoko tautiškus šokius ir padeklamavo net 5 eilėraščius. Deklamatoriai: Dana Dambrauskaitė, Vytautas Brazaitis ir Ruzgų trejetukas -- Bronė, Rita ir Edvardas. Ir pabaiagai davė montažėlį -- "Lietuva Brangi". Vaikų choras kai kurias daineles visai gerai sudainavo ir pradžiugino klausytojus. Apskritai vaikų programa užsitęsė per ilgai ir buvo perkrauta.

Solistė N. Aukštuolienė buvo lyg atgaiva po vaikų programos, tik deja, labai trumpai džiugino klausytojus, nes padainavo vos dvi dainas ir tik po ilgų plojimų davė trečią bisui. Visiems akompanavo Jūratė Tautvilaitė.

Vasario 16 d. proga proklamaciją paskelbė Indianos gubernatorių R. Branigin ir Gary ir East Chicago miestų burmistras.

Laisvinimo reikalams aukų surinkta apie 500 dol.

(aj)

Reikia refkarčiais ir marmytėms pailsėti nuo virtuvės darbų! Tėbūnie toji diena sekmadienis, kovo 5 d. Pakvieskime tą dieną marmytes į Kaziuko Muge, o ten jas pavaišinsime pietumis ir pyragaičiais! (Sk.)

• MECYS ŠIMKUS, teisininkas, kviečia visus Dirvos skaitytojus, gyvenančius Chicago ar apylinkėse tuoj pat atvykti į jo kontorą sutvarkyti savo 1966 metų pajamų mokesčius. Jis tai atliks Jums tikrai tvarkingai, tiksliai ir greitai, nes toje srityje turi ilgą ir didelį patyrimą. Jei nesi dar jo klientas, būk -- būsi patenkintas.

4259 So. Maplewood Ave.
Chicago, Illinois.
Telef. CL 4-7450.
Val. 9-3 ir 5-8.

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

Bronys Raila — LAUMIŲ JUOSTA	\$2.50
V. Šliogeris — A. Smetona — žmogus ir valstybininkas	\$2.00
P. Tarulis — VILNIAUS RŪBAS — kietais viršeliais	\$3.75
A. Baronas — TREČIOJI MOTERIS	\$2.50
KREPŠINIO IŠVYKA AUSTRALIJOJE	\$3.00
Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
SIRDIES PRIEPUOLIAI	\$3.75

Be to, Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti plokšteles:
A. Stempuzienės — D. Lapinsko — DAINAS Stereo — \$7.00, Mono — \$6.00
St. Baro — Operų arijos. Stereo — \$7.00, Mono — \$6.00
AURELIA — šokių muzika

Siunčiant čekį ar perlaidą, pridėkite 25 centus persiuntimo išlaidoms.

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaiduojamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITE į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

KULTŪRINIS — POLITINIS VAKARAS

LOS ANGELES, Calif.

Šiais metais Lietuvos laisvės byla atsiekė naujų laimėjimų... Mūsų laisvės bylai vėl suduoti nauji smūgiai...

Kas bendrauja su sovietinėmis Lietuvos įstai-gomis ar jų lietuviais, -- tie Lietuvos laisvės duobkasiai, išdavikai. Kas nebendrauja ir užsienyje be kompromisų kovoja su bolševizmu, nors ir nieko kito nedirbtų -- tie geri patriotai.

Kaip praėjusiais, taip ir šiais metais tokie ar panašūs šūkiai nuolat tebekartojami. Viskarštai ir piktaigindžiamasi, kaltinama, teisinama ar giriamasi.

Tiems klausimams aptarti ALT S-gos Los Angeles skyrius ruošia žinomo laikraštiniuko ir rašytojo, populiaraus Dirvos bendradarbio, nesenai išėjusios knygos "Laumių Juosta" autoriaus Bronio Railos viešą paskaitą tema: "Keliai į Lietuvą: per Maskvą, ar per kovą?"

Dirvos bendradarbis Bronys Raila skaitys paskaitą: "Keliai į Lietuvą: per Maskvą ar per kovą".

D. Čibo nuotrauka

Šiame vakare, dalyvaus ir jauna talentinga pianistė Raimonda Apeikytė, kuri yra turėjusi labai gerai įvertintų koncertų per radijo ir amerikiečių tarpe. Los Angeles mieste pianistė Raimonda Apeikytė dalyvavo du kartu jaunųjų talentų varžybose ir abu kartu laimėjo pirmąją vietą -- 1964 ir 1967 m. Š.m. balandžio m. muzikos studijoms pagilinti

išvyksta į New Yorką.

Paskaita ir koncertas įvyks kovo 11 d. 8 val. vakaro Lietuvių Tautinių Namų salėje 3356 Glendale Blvd., Los Angeles, Calif.

Los Angeles ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai apsilankyti.

* Vasario 11 d. įvykęs visuotinis ALTS-gos Los Angeles skyriaus narių susirinkimas ap-svarstė ir priėmė Valdybos patiektą darbų planą 1967 m. pirmajam pusmečiui, kurį referavo pirm. Alfa Latvėnas.

Balandžio 8 d. numatytas pavasarinis balius, kuriam jau pradėta ruoš-tis.

Skyriaus gegužinė numatoma birželio m. 18 d. Aero Seco Park.

VIRŠUJE: Losangeliečiai susirinkę į Vasario 16 minėjimą šv. Kazimiero parapijos salėje klausosi prel. J. Balkūno taidėnai pritaikintos kalbos.

L. Kančausko nuotrauka

Pianistė Raimonda Apeikytė

Skaityk ir platink
DIRVĄ

PAVASARINIAI IR VASARINIAI SIUNTINIAI 1967 METAMS

Iš daugelio specialiai sudarytų mūsų siuntinių 1967 metų pavasariui ir vasarai siūlome tu, kurie yra labai praktiški, už žemą kainą ir į juos yra įtraukta viskas, kas labiausiai reikalinga Jūsų artimiesiems.

Žinoma, taip pat, kiekvienas siuntėjas gali sudaryti dovanų siuntinį savo nuožiūra pasinaudodamas mūsų kainoraščiu.

MOTERIŠKAS (1967).

Nailoninis su diržu itališkas lietpaltis, 3 yd. vilnonės angliškos kostiumui medžiagos, 4 yds. puikios suknelės medžiagos, 1 komplektas nailoninių apatinių rūbų, 2 p. geriausios rūšies nailoninių kojinių, 1 šilkinė gelėta skarelė, 1 nailoninė skarelė, 12 specialiai parinktų namų darbui adatų, 2 špules labai stiprių siūlų, 1 trumpom rankovėm megstukas.

Kainuoja \$75.00.

VYRIŠKAS (1967).

Itališkas nailoninis su diržu dėvimas lietpaltis 3½ yds. angliškos vilnonės kostiumui medžiagos, 2 nailoniniai vyr. maskiniai, 1 terylo kaklaraštis, 1 komplektas apatinių rūbų, 2 p. nailoninių arba vilninių kojinių, 12 įvairaus dydžio adatų, 2 špules labai stiprių siūlų, 3 jardai vilnonės paltui medžiagos.

Kainuoja \$75.00.

Jungtinis moteriškas 1967 ir vyriškas 1967 siuntinys kainuoja \$135.00.

Tebesiuočiamė ir visus kitus mūsų anksčiau skelbtus siuntinius dar vis už tą pačią kainą.

Automobilius, dviračius, motociklus, siūvamasias mašinas, svaiginamus gerimus, tabaką ir maistą (sov. gamybos), pristatome iš kooperatyvų Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Persiunčiamė ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius.

BALTIC STORES LTD. (Z. JURAS)
421 Hackney Rd., London, E. 2., England.

Seniausia šioje srityje lietuvių firma, greitas ir garantuotas pristatymas.

Atstovai:

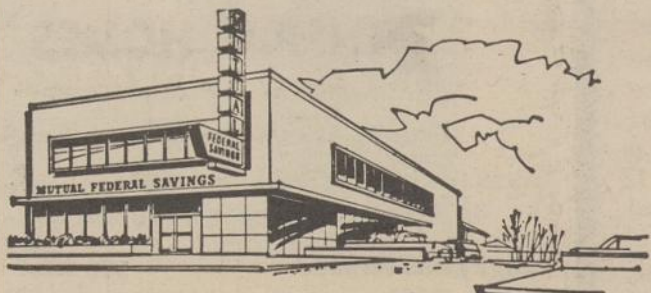
A. Kušinskis, 167 College St., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, R. R. #2, Port Arthur, Ont., Canada.

Galime pervedi ir pinigų, už ką gavėjas turi teisę pasirinkti kas jam patinka iš specialių krautuvių.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4¾% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

